

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน
กิจกรรม หน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียน ในพื้นที่จ.บุรีรัมย์

โรงเรียนบ้านป่าไม้สทกรณ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (มอส.)

คำนำ

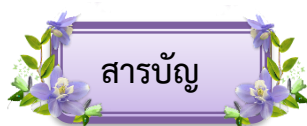
โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนได้เห็นความสำคัญในเรื่องอาหารและโภชนาการที่มีผลต่อการพัฒนาการและสุขภาพที่ดีของเด็กนักเรียน เด็กนักเรียนเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตทั้งร่างกายและสมอง ภาวะทุพโภชนาการของเด็กล้วนเป็นผลสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร โภชนาการเป็นสิ่งที่เชื่อมระหว่างอาหารและสุขภาพ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการอาหารและโภชนาการเพื่อให้นักเรียนได้รับสารอาหารที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายเพื่อสุขภาพที่ดี

รายงานผลการดำเนินงานโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมหน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.) ปี 2564 – 2565 ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปการจัดกิจกรรมและถ่ายทอดความรู้ แนวคิดและประสบการณ์จากโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชนในกลุ่มเครือข่ายที่ได้ดำเนินจัดกิจกรรมส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยปลอดสารเคมี เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการบริโภคผักปลอดสารพิษ การจัดการอาหารกลางวันที่มีคุณภาพและการใช้ระบบออนไลน์ Thai school lunch มาตรฐานระบบการจัดการอาหารและโภชนาการ นำไปพัฒนาภาวะโภชนาการของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่กลางวันที่ได้วัตถุดิบที่มีความปลอดภัย ปลอดภัยปลอดสารพิษและมีสุขภาพที่ดีเหมาะสมตามวัย โดยมีการเชื่อมโยงผลผลิตกับชุมชนในพื้นที่ที่ส่งผลให้นักเรียนได้กินผัก ผลไม้ที่ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความยั่งยืนกับตัวเด็กนักเรียนในด้านการมีภาวะโภชนาการดี และสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงเหมาะสมตามวัยพร้อมสำหรับการเรียนรู้และการดำรงชีวิตต่อไป

ผู้จัดทำ

โรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	(ก)
สารบัญ.....	(ข)
บทสรุปผู้บริหาร.....	(ง)
ส่วนที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
กรอบแนวคิดการดำเนินงาน.....	4
กรอบแนวคิดดำเนินงานด้วยกระบวนการ PDCA.....	4
กรอบแนวคิดการดำเนินงาน “เราสู้โมเดล”.....	6
ส่วนที่ 2 มาตรฐานระบบการจัดการอาหารและโภชนาการในสถานศึกษา.....	8
มาตรฐานที่ 1 นโยบายและการบริหารจัดการของสถานศึกษา.....	8
มาตรฐานที่ 2 การจัดการด้านความปลอดภัยอาหาร สุขภาพอาหาร และสิ่งแวดล้อม.....	10
มาตรฐานที่ 3 คุณค่าทางโภชนาการ สารอาหารที่เด็กควรได้รับตามวัย.....	13
มาตรฐานที่ 4 การบูรณาการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยแวดล้อมเชิงสร้างสรรค์.....	15
มาตรฐานที่ 5 การเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ.....	16
ส่วนที่ 3 วิธีการดำเนินงาน.....	18
กระบวนการและขั้นตอน.....	18
พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย.....	19
กิจกรรมที่ดำเนินงาน.....	21
ระยะเวลาดำเนินงาน.....	23
ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงาน.....	24
ผลการถอดบทเรียน.....	25
โรงเรียนบ้านหนองกกตะแบงสามัคคี.....	25
โรงเรียนบ้านสัมปอ.....	26
โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์.....	27
โรงเรียนบ้านน้อยสะแกกวาน.....	28
โรงเรียนบ้านซัคคะนิง.....	29
โรงเรียนบ้านคลองโป่ง.....	30
โรงเรียนคลองหิน.....	31

 สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
โรงเรียนบ้านหนองหมี่.....	32
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองโป่ง.....	33
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลำนางรอง.....	34
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าไม้สหกรณ์.....	35
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกเพชร.....	36
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองหิน.....	37
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเสม็ด.....	38
กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่7 บ้านป่าไม้สหกรณ์.....	39
กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่11 บ้านป่าไม้สหกรณ์.....	40
กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่4 บ้านคลองหิน.....	41
กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่10 บ้านทรัพย์สมบูรณ์.....	42
กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่5 บ้านคลองโป่ง.....	43
กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่13 บ้านเขากระเจียว.....	44
ส่วนที่ 5 บทสรุป.....	45
สภาพปัญหา.....	45
ข้อเสนอแนะ.....	45
แนวทางในการดำเนินงานครั้งต่อไป.....	46
ภาคผนวก.....	47

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมหน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีวัตถุดิบปลอดภัย เชื่อมโยงผลผลิตจากฟาร์มชุมชนสู่อาหารโรงเรียนตามระบบมาตรฐานคุณภาพอาหารและโภชนาการในสถานศึกษา สร้างกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ในพื้นที่เป็นแหล่งอาหารของโรงเรียน ส่งเสริมกิจกรรมตลาดสีเขียวช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจชุมชนในบริเวณใกล้เคียงโรงเรียน ให้ชุมชนมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตอาหารปลอดภัย กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยสถานศึกษานำร่อง 14 โรงเรียน โรงเรียนเครือข่ายนอก 3 โรงเรียน กลุ่มเกษตรกรชุมชนในพื้นที่ 6 ชุมชน ครูโภชนาการ แม่ครัว และนักเรียนแกนนำ มีกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมกับทุกฝ่าย สร้างความรอบรู้และความตระหนักในเรื่องอาหารและโภชนาการสำหรับเด็กวัยเรียน สามารถปฏิบัติการจัดเมนูอาหารกลางวันของนักเรียนให้สอดคล้องกับผัก ผลไม้ตามฤดูกาล สามารถนำไปใช้และวางแผนเมนูอาหารกลางวันตามโปรแกรม Thai School Lunch (TSL) ได้อย่างถูกต้อง ครู นักเรียนแกนนำ และ ชุมชนมีความเข้าใจในการสร้างพื้นที่ 3x3 อาหารปลอดภัยในโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารของตนเอง ทั้งนี้ โรงเรียนบ้านป่าไม้สहरณ์ ได้พัฒนาเป็นศูนย์ประสานงานของโครงการมีเครือข่ายในการดูแลและประสานงานให้ความช่วยเหลือแนะนำ เกี่ยวกับการประมง การเลี้ยงสัตว์ การปลูกผักปลอดสารพิษ การส่งต่อผลผลิตให้กับโรงเรียนและชุมชน ได้มีการทำข้อตกลง ซื้อขายผลผลิต และทำ MOU ร่วมกันกับทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ คณะครูในโรงเรียนได้มีการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของกลุ่มเครือข่าย เพื่อนำปัญหาอุปสรรคมาสรุปบทเรียนและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และสรุปผลสำเร็จจากการดำเนินงานของโครงการเพื่อต่อยอดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการตั้งกลุ่มไลน์เพื่อติดตามการพัฒนาของแต่ละกลุ่มในเครือข่าย มีการเสนอแนะหรือมีกิจกรรมดีๆ ส่งต่อ นำเสนอให้เครือข่ายได้รับทราบถึงกิจกรรมของแต่ละโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน ที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวทางการพัฒนาด้านเกษตร อาหาร โภชนาการ สุขภาพที่ดีของนักเรียน รวมไปถึงการปฏิบัติตามหลักการสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน โดยเน้นเรื่องความสะอาดในโรงอาหาร สุขอนามัยของแม่ครัวผู้สัมผัสอาหาร ความสะอาดของผู้ประกอบอาหาร ความสะอาดของบริเวณโรงเรียนและห้องน้ำ มีความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหาที่นักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ ข้อเสนอแนะของผู้ร่วมโครงการ คืออยากให้โครงการนี้มีการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้มีผลผลิตอย่างเพียงพอสำหรับการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ตนเองได้รับ และสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้านป่าไม้สहरณ์ และ คณะทำงาน ขอขอบคุณ มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.) ที่ได้มอบกิจกรรมดีๆ ให้กับโรงเรียน ซึ่งได้ขยายต่อโรงเรียนเครือข่ายและคอยติดตามให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาให้กับโรงเรียนเครือข่าย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทางโครงการจะมีกิจกรรมดีๆ ให้ดำเนินต่อไป

ส่วนที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

พระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 30 กรกฎาคม 2547 เรื่อง สุขภาพความเป็นอยู่ โภชนาการจึงได้เกิดโครงการเด็กไทยแก้มใส ตามรอยพระยุคลบาทเจ้าฟ้าภัทรมโกชนกการ ขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย 8 กิจกรรม ได้แก่ 1.การเกษตรโรงเรียน 2.สหกรณ์นักเรียน 3.การจัดบริการอาหารของโรงเรียน 4.การติดตามภาวะโภชนาการ 5.การพัฒนาสุขนิสัยของนักเรียน 6.การพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 7.การจัดบริการสุขภาพ และ 8.การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเกษตรโภชนาการ และสุขอนามัย จากการดำเนินกิจกรรมโครงการเด็กไทยแก้มใส ที่มีกิจกรรมตาม 8 องค์ประกอบ และมี องค์ประกอบหนึ่งเป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารเคมี เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการบริโภคผัก ปลอดสารพิษ สำหรับพัฒนาภาวะโภชนาการของนักเรียน โดยการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจาก ผู้บริหารสถานศึกษา คุณครู แม่ครัว นักเรียน และผู้ปกครองที่ช่วยดูแลและเน้นคุณภาพของอาหารทำให้นักเรียนรับสารอาหารที่ควรได้รับในแต่ละวัน ตามข้อเสนอแนะของกรมอนามัยและการใช้โปรแกรม Thai School Lunch ในการจัดทำสำหรับอาหารกลางวัน โดยมีการเชื่อมโยงผลผลิตกับชุมชนในพื้นที่ที่ส่งผลให้นักเรียนได้กินผัก ผลไม้ที่ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดของโรงเรียนในการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยพบว่า มีปัจจัยที่สำคัญหลายปัจจัย ได้แก่ พื้นที่สำหรับเพาะปลูกภายในโรงเรียนไม่เพียงพอต่ออาหารกลางวันในโรงเรียน และวัตถุดิบที่ซื้อจากท้องตลาดส่วนใหญ่มีสารพิษปนเปื้อน แต่โรงเรียนจำเป็นต้องมีการผลิตวัตถุดิบที่ปลอดภัยเข้าสู่อาหารกลางวันของโรงเรียน

“เศรษฐกิจพอเพียง.. จะทำความเจริญให้แก่ประเทศได้ แต่ต้องมีความเพียรแล้วต้องอดทน ต้องไม่ใจร้อน ต้องไม่พุดมาก ต้องไม่ทะเลาะกัน ถ้าทำโดยเข้าใจกัน เชื่อว่าทุกคนจะมีความพอใจได้” พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระราชทาน ณ วันที่ 4 ธันวาคม 2541 จากพระบรมราโชวาท โรงเรียนจึงน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาของ พระราชทานพระราชดำรินี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ดังนี้

3 ห่วง ทางสายกลาง ประกอบไป

ห่วงที่ 1 คือ พอประมาณ หมายถึง พอประมาณในทุกอย่าง ความพอดีไม่มากหรือน้อยจนเกินไป โดยต้องไม่เบียดเบียนตนเอง หรือผู้อื่นให้เดือดร้อน

ห่วงที่ 2 คือ มีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

ห่วงที่ 3 คือ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

2 เงื่อนไข ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

เงื่อนไขที่ 1 เงื่อนไขความรู้ คือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับ วิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ คุณธรรมประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

เงื่อนไขที่ 2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

“อาหารและโภชนาการมีความสำคัญต่อมนุษย์ ตลอดวงจรชีวิต การถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านอาหารและโภชนาการแก่สถานศึกษา ให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยเสริมสร้างเด็กให้มีศักยภาพเต็มตามความคาดหวัง ที่สำคัญคือ ความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย โดยมีโรงเรียนและนักเรียนเป็นเป้าหมายหลัก แล้วขยายองค์ความรู้ต่อไปยังบุคคลในครอบครัว ชุมชน การแก้ไขหรือป้องกันปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมบริโภคไม่เหมาะสม ไม่อาจสำเร็จได้หากชุมชนไม่เข้าใจปัญหาไม่ตระหนักในความสำคัญ และความจำเป็น ที่จะต้องมีการระดมพลังผลักดันให้มีการดำเนินงานในเชิงรุก”

โรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์ ได้จัดกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้เด็กไทยแก้มใสขยายผลสู่ชุมชน โดยโรงเรียนมีการประชุมภาคีขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมร่วมกันตั้งแต่ผู้บริหาร คณะครู นักเรียน บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรม เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นคุณค่าร่วมกันในการดำเนินงานที่เป็นปัจจัยสำคัญ ต่อการขับเคลื่อนและดำเนินงานตามโครงการ รวมทั้งขอความร่วมมือและการสนับสนุน จากหน่วยงานต่างๆ ในการจัดทำโครงการทั้งโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและโครงการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ทั้งนี้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เช่น การแจกกล้าพันธุ์ พืชผักสวนครัวให้นักเรียนกลับไปปลูกที่บ้าน แนะนำการฝึกทักษะชีวิตในการทำการเกษตรให้กับนักเรียน เพื่อนำไปต่อยอดที่บ้าน การอบรมให้ความรู้ ข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับสุขภาพ ให้แก่นักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีการถ่ายทอดสู่ครอบครัว เป็นต้น การดำเนินงานตามโครงการศูนย์เรียนรู้เด็กไทยแก้มใสขยายผลสู่ชุมชนที่ผ่านมาโรงเรียน

ได้ปฏิบัติและดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องมาจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับจากชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นเพื่อให้มีวัตถุดิบที่ปลอดภัยจากสารเคมี และเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียนเข้าสู่โครงการอาหารกลางวัน อย่างยั่งยืนและกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชน จึงได้มีการจัดกิจกรรมหน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่ได้วัตถุดิบที่มีความปลอดภัย
2. เพื่อเชื่อมโยงผลผลิตอาหารปลอดภัยจากเกษตรกรสู่โรงเรียนตามระบบมาตรฐานคุณภาพอาหารและโภชนาการในสถานศึกษา
3. เพื่อสร้างกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์นาร่องในพื้นที่ให้มามีส่วนร่วม
4. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมตลาดสีเขียว ในชุมชน
5. เพื่อช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงโรงเรียน ให้ชุมชนมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตอาหารปลอดภัย

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

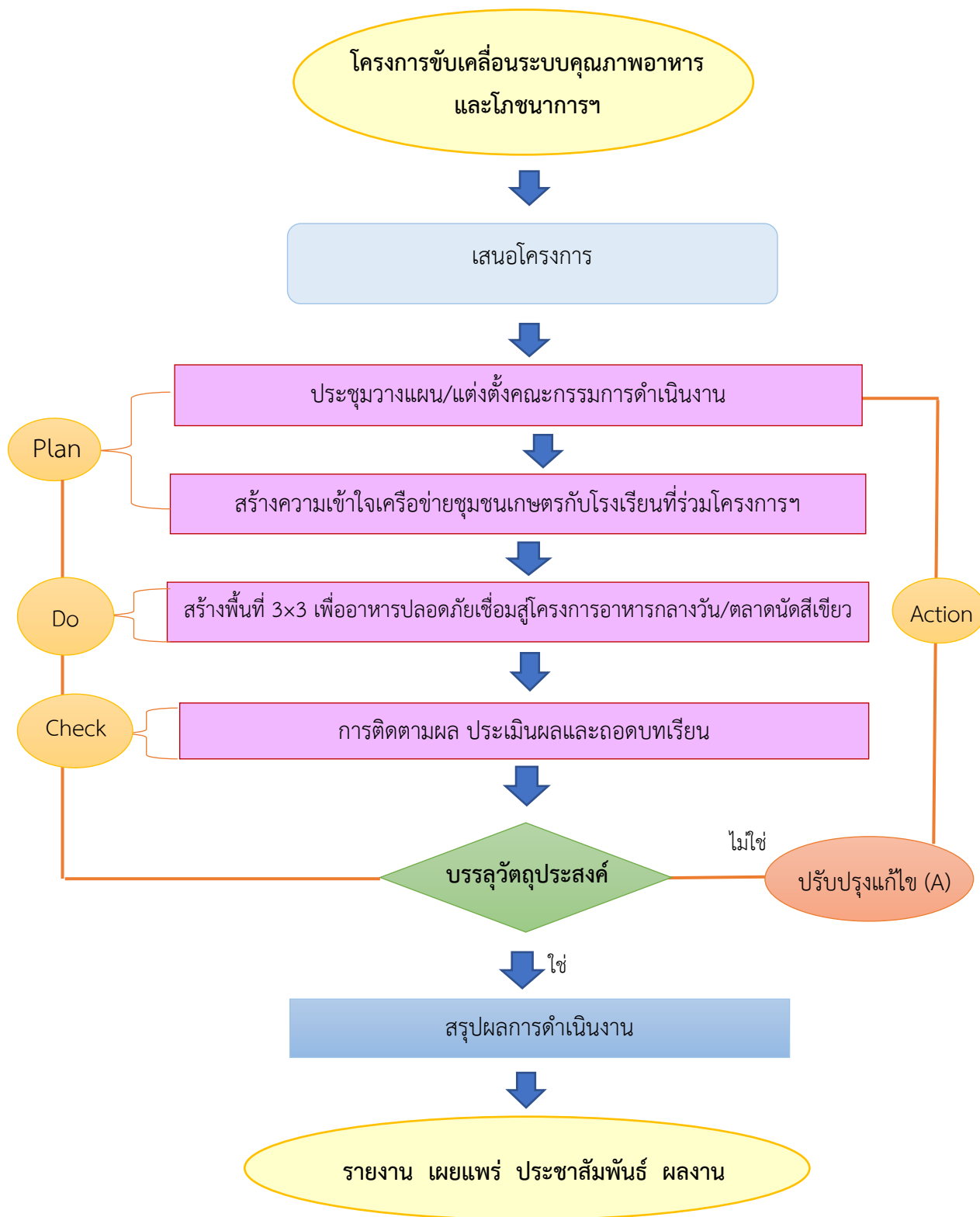

1. นักเรียนในสถานศึกษานาร่องจังหวัดบุรีรัมย์ 14 โรงเรียน ได้บริโภคอาหารกลางวันที่ปลอดภัย และได้รับสารอาหารที่มีคุณค่าเหมาะสมกับวัย
2. โรงเรียนและชุมชน มีการทำกิจกรรมพื้นที่อาหาร 3 x 3 เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งอาหารของโรงเรียนและครัวเรือน ให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของนักเรียนทั้งในยามปกติและในช่วงที่ต้องเรียนออนไลน์
3. กลุ่มเกษตรกร สามารถจัดส่งผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเป็นวัตถุดิบ สำหรับอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้ตามมาตรฐานฯ
4. เกิดต้นแบบหน่วยบริหารจัดการผลผลิตเกษตรอาหารปลอดภัยและการกระจายสู่ผู้บริโภค
5. มีชุดบทเรียนต้นแบบการบริหารจัดการผลิตเกษตรอาหารปลอดภัยและการกระจายสู่ผู้บริโภคในสถานศึกษาและชุมชนจำนวน 1 ชุด

1.4 กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน หน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์
โรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

การดำเนินงานตามขั้นตอนที่แสดงไว้ใน Flow Chart หน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านป่าไม้สทกรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ (ดำเนินการด้วยกระบวนการ PDCA) ดังนี้

จากการดำเนินโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมหน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียน ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.) ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ได้ดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่ได้วัตถุดิบที่มีความปลอดภัย โดยผ่านกระบวนการ PDCA มีกระบวนการทำงาน โดยยึดหลักการในการทำงาน ได้แก่ การวางแผนปฏิบัติการ (P-Plan) การดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ (D-Do) การตรวจสอบประเมินผล (C – Check) และการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน (A – Action) เพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ขั้นวางแผน (ดำเนินการและวางแผนดำเนินการ) : Plan

๑) การวางแผนการปฏิบัติงานจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด เพื่อขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒) สร้างความเข้าใจภายในองค์กรในการดำเนินงานตามระบบและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

๓) การสร้างแรงบันดาลใจ สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการบริหารงานด้านการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน

๔) ศึกษาวิเคราะห์วิธีการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน

๕) วางแผนการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน จัดระบบการทำงานร่วมกันภายใน และภายนอกองค์กรอย่างเป็นระบบให้ความสำคัญปัจจัยด้านกระบวนการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน

๖) ออกแบบขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการน้อมนำพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาดำเนินงานด้านการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่ได้วัตถุดิบที่มีความปลอดภัย

๒. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ : Do

สนับสนุนการได้รับประทานอาหารกลางวันที่ได้วัตถุดิบที่มีความปลอดภัย ก่อให้ประโยชน์สูงสุด และมีการน้อมนำพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาสร้างแรงบันดาลใจในการดำเนินกิจกรรมในการสร้างพื้นที่ ๓x๓ เพื่ออาหารปลอดภัยเชื่อมสู่โครงการอาหารกลางวัน/ตลาดนัดสีเขียว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การตรวจสอบ ประเมินผล : Check

๑. ครูที่ดูแลประจำกลุ่มโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน ดำเนินการวัดผลประเมินผลในการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน

๒. คณะกรรมการนิเทศที่ได้รับการแต่งตั้งภายในโรงเรียน ได้ออกนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน

๓. สรุปการดำเนินการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน และดำเนินการรายงานเพื่อสรุปผลการดำเนินงานต่อไป

๔. การรายงานผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา : Action

โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ ในการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหาร และโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน โดยนำผลจากการทำกิจกรรม มารวบรวม วิเคราะห์แล้วสรุปเป็น รายงานผลการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนในครั้งต่อไป ซึ่งจัดประชุมครู โรงเรียนเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชน เพื่อนำผลการประเมินทบทวนมาปรับปรุงพัฒนาระบบหรือ วิธีการดำเนินงานเพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ แล้วจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงาน รายงานผลการปฏิบัติงานและเผยแพร่ต่อไป และโรงเรียนได้มีการรายงานผลการดำเนินงานสู่สาธารณะในด้านการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน

โครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการ ในโรงเรียนและชุมชน โครงการ 3 x 3
วิถีชีวิตพอเพียง เราสู้โมเดล ดังนี้

การดำเนินการตามขั้นตอนที่แสดงไว้ใน Flow Chart โครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน โครงการ 3 x 3 วิธีชีวิตพอเพียง เราสู้โมเดล โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑. วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน บริบทของโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และชุมชนพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย
๒. วิเคราะห์ “เราสู้โมเดล Rao Soo” ซึ่งเป็นกลยุทธ์ของโรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์ ได้แก่

R = Resolution คือ ความมุ่งมั่นทำตามสิ่งที่ตั้งใจ ในการแก้ปัญหาร่วมกันเนื่องด้วยการดำเนินการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน เป็นความร่วมมือระหว่างเครือข่ายชุมชนเกษตรกับโรงเรียน ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจึงต้องมีการร่วมกันแก้ปัญหา และการพัฒนาดำเนินการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชนร่วมกันเพื่อให้ นักเรียนนักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่ได้วัตถุดิบที่มีความปลอดภัย

A = Application คือ การเตรียมการและการเตรียมความพร้อมดำเนินการเตรียมการและความพร้อมดำเนินการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพปัญหาพร้อมทั้งวางแผนการดำเนินการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งประชุมสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายชุมชนเกษตรกับโรงเรียน

O = Organization คือ การจัดองค์การ สนับสนุนการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและคณะครูผู้ดูแลกลุ่มเครือข่ายในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย

S = Sufficiency Economy คือ เศรษฐกิจพอเพียง มีการน้อมนำพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาปลูกฝังและปฏิบัติให้ดำเนินการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

O = Organization คือ การร่วมกันดำเนินงาน อย่างเป็นระบบตามแผนที่ได้กำหนดไว้ เป้าหมาย โดยการแบ่งหน้าที่การในการปฏิบัติชัดเจนและถูกต้อง เน้นการมีส่วนร่วม ทำตามลำดับขั้นตอน เน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่าย โดยมีมูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.) สนับสนุนในการขับเคลื่อนโครงการ และโรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์เป็นศูนย์ประสานงาน ให้คำปรึกษาแก่ โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน ที่เป็นกลุ่มเครือข่าย และมีการกำกับติดตาม ร่วมถึงให้กำลังใจในการทำงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

O = Obviousness คือ การติดตามดูแลกระบวนการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชนให้มีความชัดเจน ตรวจสอบได้ โดยการนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ที่ควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติ ด้วยการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการติดตามดูแลที่มีประสิทธิภาพครบตามมาตรฐานอย่างชัดเจน และตรวจสอบได้

ส่วนที่ 2 มาตรฐานระบบการจัดการอาหารและโภชนาการในสถานศึกษา

2.1 มาตรฐานที่ 1 นโยบายและการบริหารจัดการของสถานศึกษา

บริหารจัดการ การใช้งบประมาณ และแผนการทำงานของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มี 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 การกำหนดนโยบายส่งเสริมด้านอาหาร โภชนาการและสุขภาพนักเรียน โดยการมีส่วนร่วม
เกณฑ์การประเมิน

1. สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมด้านอาหาร โภชนาการ และสุขภาพนักเรียนอยู่ในการแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
2. มีการนำข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันด้านการจัดบริการอาหาร ภาวะโภชนาการ สภาพแวดล้อมทางสุขอนามัย และสุขภาพนักเรียน มาใช้ในการวิเคราะห์จัดทำแผน
3. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมด้านอาหาร โภชนาการและสุขภาพนักเรียนของสถานศึกษาและมีการประชุมขับเคลื่อนงานตามนโยบาย (ประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้แทนชุมชน ผู้แทนสาธารณสุข ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ/หรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เป็นต้น)
4. มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้รับจ้างประกอบอาหาร กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
5. มีเอกสารสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัดที่ 2 การขับเคลื่อนนโยบายด้านอาหาร โภชนาการและสุขภาพนักเรียนสู่การปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมิน

1. มีกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการในปีปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับอาหาร โภชนาการ และการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน โดยมีข้อมูลแสดงภาวะโภชนาการของนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน เช่น วันเดือนปีเกิด วันเดือนปีที่มีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ของนักเรียน และมีการจัดทำระบบสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะโภชนาการของนักเรียนย้อนหลังอย่างน้อยสองปีของนักเรียนทุกระดับชั้น ทั้งรายบุคคล รายชั้น และรวมระดับโรงเรียน

2. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ
3. มีการกำกับติดตามและรายงานผล และมีการแจ้งข้อมูลภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน คืนให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทราบ
4. มีการนำผลไปใช้ปรับปรุง แก้ไขหรือพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดที่ 3 การส่งเสริมผู้นำนักเรียนด้านอาหารโภชนาการและส่งเสริมสุขภาพ

เกณฑ์การประเมิน

1. มีคำสั่งแต่งตั้งผู้นำนักเรียนและกำหนดบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมอาหารโภชนาการและสุขภาพอย่างชัดเจน
2. นักเรียนแกนนำได้รับการอบรมและฝึกทักษะการดูแลสุขภาพ
3. มีการประชุมวางแผนและปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่
4. มีการสรุปรายงานผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4 การพัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องด้านอาหารโภชนาการและสุขภาพนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน

1. มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องด้านอาหารและโภชนาการ (ในระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี)
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบอาหารกลางวัน แม่ครัว และผู้สัมผัส อาหารที่ประกอบอาหารเข้าร่วมการพัฒนาศักยภาพด้านอาหาร โภชนาการและสุขภาพเด็กวัยเรียน ด้านสุขาภิบาลอาหาร และการตักเสิร์ฟอาหาร ตามมาตรฐานโภชนาการโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
3. มีรายงานสรุปผลการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นำความรู้ และทักษะมาถ่ายทอด

ตัวชี้วัดที่ 5 ระบบการบริหารการเงินและพัสดุเกี่ยวกับการจัดบริการอาหารนักเรียนมีประสิทธิภาพ

เกณฑ์การประเมิน

1. มีแผนการจัดซื้อ จัดหา บำรุง รักษา พัสดุ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการอาหารนักเรียน
2. การจัดซื้อจัดจ้างถูกต้องตามระเบียบกระทรวงการคลัง หรือแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานต้นสังกัด
3. การเบิก-จ่ายเงินถูกต้องตามระเบียบการเงินการคลัง มีการรับเงินถูกต้อง
4. มีบันทึกการตรวจสอบพัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามระเบียบการพัสดุ

2.2 มาตรฐานที่ 2 การจัดการด้านความปลอดภัยอาหาร สุขาภิบาลอาหาร และ สิ่งแวดล้อม

เพื่อให้เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีของนักเรียน ได้แบ่งย่อยเป็นวัตถุประสงค์ / ผลผลิตเกษตรที่ใช้ในการปรุงประกอบเป็นอาหารและเครื่องดื่ม / อาหารว่าง-นม / น้ำดื่ม / น้ำที่ใช้ในกระบวนการล้าง-ปรุงประกอบอาหาร / ภาชนะ อุปกรณ์ที่สัมผัสอาหาร / สถานที่ปรุงประกอบ (ห้องครัวโรงเรียน) / โรงอาหาร หรือสถานที่รับประทานอาหารของนักเรียน / ผู้สัมผัสอาหาร ได้แก่ ผู้ปรุงประกอบ (แม่ครัว-พ่อครัว) รวมถึงพนักงานช่วยและผู้ตักเสิร์ฟ เป็นต้น มี 8 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 สถานที่บริโภคอาหาร สถานที่เตรียม ปรุง ประกอบอาหาร

เกณฑ์การประเมิน ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ดังนี้

1. บริเวณที่บริโภคอาหาร ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
2. บริเวณที่เตรียม ปรุง ประกอบอาหาร ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
3. บริเวณห้องส้วม ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
4. ค่าความเข้มของแสงสว่างในบริเวณต่างๆ ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

ตัวชี้วัดที่ 2 วัตถุประสงค์ อาหาร กรรมวิธีการทำ ประกอบหรือปรุง และการเก็บรักษาอาหาร

เกณฑ์การประเมิน อาหารสด อาหารแห้ง และอาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภคถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร (จำนวน 7 ข้อ ในหมวด 2) ดังนี้

1. เนื้อสัตว์สด สะอาด ไม่มีกลิ่นเน่าเสีย เก็บในอุณหภูมิที่ต่ำกว่า 5 องศา
2. เนื้อสัตว์สด ผัก และผลไม้สด มีการล้าง ก่อนนำมาปรุงหรือเก็บ เก็บแยกเป็นสัดส่วน มีการปกปิด
3. อาหารแห้ง ไม่พบเชื้อรา สิ่งสกปรก สิ่งแปลกปลอม เก็บในภาชนะสะอาด และวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร
4. อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท มีเครื่องหมาย อย. / มอก. หรือเครื่องหมายอื่นที่หน่วยงานราชการรับรอง
5. อาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภค เก็บในภาชนะที่สะอาด เหมาะสมกับอาหาร และวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และมีการปกปิดด้วยวิธีที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนได้ เช่น ตู ภาชนะที่มีฝาปิด เป็นต้น
6. อาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภค ที่รอการจำหน่าย หรือบริการ ประเภทต้ม/แกง เก็บที่อุณหภูมิสูงกว่า 60 องศาเซลเซียส
7. อาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภค ประเภท สลัด ซูชิ เป็นต้น เก็บที่อุณหภูมิต่ำกว่า 5 องศาเซลเซียส

ตัวชี้วัดที่ 3 ผลิตภัณฑ์ปรุงรสที่ใช้ในการประกอบอาหาร

เกณฑ์การประเมิน

1. ใช้เกลือ และผลิตภัณฑ์ปรุงรสเค็มเสริมไอโอดีนในการปรุงประกอบอาหาร
2. ไม่ใช้ผงชูรส และผลิตภัณฑ์ปรุงแต่งรสที่มีส่วนผสมของผงชูรส
3. ไม่ใช้สีสังเคราะห์ ในการปรุงอาหาร หากจะใช้ให้ใช้สีจากธรรมชาติ
4. ไม่ใช้ผลิตภัณฑ์ปรุงรสที่มีสารกันบูด

ตัวชี้วัดที่ 4 สุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ และเครื่องใช้อื่นๆ

เกณฑ์การประเมิน ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ดังนี้

1. ภาชนะ อุปกรณ์ และเครื่องใช้อื่นๆ ในการประกอบอาหารมีความปลอดภัย สภาพการใช้งานดี และได้ล้างทำความสะอาดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
2. เชียง สะอาด มีสภาพดี มีการแยกใช้ระหว่างเนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ ผัก และผลไม้
3. ภาชนะ อุปกรณ์ และเครื่องใช้อื่นๆ ในการประกอบอาหาร ที่มีเพียงพอ ครบสำหรับทุกคน
4. การจัดเก็บภาชนะ อุปกรณ์ สะอาดและถูกสุขลักษณะตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

ตัวชี้วัดที่ 5 สุขลักษณะส่วนบุคคลของแม่ครัว และผู้สัมผัสอาหาร

เกณฑ์การประเมิน ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ดังนี้

1. มีหลักฐานการตรวจสุขภาพในปีนั้น ๆ ให้ตรวจสอบได้ และมีสุขภาพดี ไม่แสดงอาการเจ็บป่วย ในขณะที่ปฏิบัติงาน
2. ทุกคนมีหลักฐานผ่านการอบรมตามหลักสูตรสุขาภิบาลอาหารและหลักการโภชนาการจากหน่วยงานจัดการอบรมที่เชื่อถือได้
3. แต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขน หรือมีเครื่องแบบ และสวมหมวก หรือเน็คคลุมผม สวมแมสก์ปิดปาก-จมูก หรือวิธีการอื่นที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนได้จากเชื้อโรคติดต่อ
4. สวมถุงมือที่สะอาด ใช้อุปกรณ์ในการหยิบจับอาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภค
5. ตัดเล็บสั้น ไม่ทาสีเล็บ ไม่สูบบุหรี่ ไม่กระทำใดๆ ที่จะก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่ออาหารในขณะที่ปฏิบัติงาน

ตัวชี้วัดที่ 6 น้ำดื่ม / น้ำใช้ / น้ำแข็ง

เกณฑ์การประเมิน ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร หมวด 2 ดังนี้

1. น้ำดื่มหรือเครื่องดื่ม ในภาชนะบรรจุปิดสนิทได้มาตรฐาน และมีเลขสารบอาหาร (อย.) พื้นผิวภายนอกของ ภาชนะสะอาด ไม่มีคราบสกปรก เก็บสูงจากพื้นอย่างน้อย 15 เซนติเมตร

2. น้ำดื่มหรือเครื่องดื่ม ที่ไม่ได้บรรจุในภาชนะบรรจุปิดสนิท มีภาชนะบรรจุสะอาด มีฝาปิด มีก๊อกหรือทางเทริน้ำ หรือมีอุปกรณ์ที่มีด้ามสำหรับตักโดยเฉพาะ เก็บสูงจากพื้น อย่าง น้อย 60 เซนติเมตร
3. น้ำที่ใช้สำหรับปรุงประกอบอาหาร หรือ เครื่องดื่ม มีความสะอาด ได้มาตรฐานตามที่หน่วยราชการรับรอง
4. น้ำที่ใช้ล้างวัตถุดิบ และภาชนะสัมผัสอาหารต้องเป็นน้ำประปา หรือน้ำที่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพน้ำ ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ และเก็บน้ำใช้ในภาชนะบรรจุสะอาด มีสภาพดี
5. น้ำแข็ง ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน อย. เก็บในภาชนะที่สะอาดมีฝาปิด ไม่ปนเปื้อน มีอุปกรณ์สำหรับตักโดยเฉพาะมีด้ามจับ และปากขอบภาชนะเก็บน้ำแข็งสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

ตัวชี้วัดที่ 7 การตรวจสอบและการเก็บรักษาคุณภาพอาหารเสริม (นม)

เกณฑ์การประเมิน

1. มีการจัดทำบันทึก และรายงานการตรวจสอบ ตรวจรับนมจากผู้ประกอบการผลิตในการขนส่งนมและจัดเก็บรักษานม ที่มอบให้สถานศึกษา ตามประกาศคณะกรรมการอาหารนมเพื่อเด็กและเยาวชน เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน และกรณีพบปัญหา ให้ร้องเรียนไปยัง นายอำเภอ (ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการอาหารนมระดับอำเภอ) หรือปศุสัตว์อำเภอ หรือปศุสัตว์จังหวัด ทราบโดยเร็ว
2. มีการเก็บรักษานมอย่างเหมาะสม ได้แก่ นมพาสเจอร์ไรส์ ต้องเก็บในตู้เย็น หรือใส่ถังแช่ที่สะอาดและใช้น้ำแข็งที่สะอาด นมต้องมีความเย็นที่อุณหภูมิไม่เกิน 8 องศาเซลเซียส หากเป็น นมยูเอชที ต้องจัดเก็บที่สะอาด สามารถป้องกันสัตว์พาหะ และการเสื่อมคุณภาพของผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน โดยบรรจุถังกระดาษไม่ซ้อนสูงเกิน 8 ชั้น หรือกรณีกล่องนมที่ห่อด้วยฟิล์มพลาสติกไม่วางซ้อนสูงเกิน 5 ชั้น และเก็บรักษาในสภาพที่สะอาดบนชั้นยกสูงจากพื้นดินอย่างน้อย 10 เซนติเมตร รวมทั้งวางเก็บรักษาที่อุณหภูมิไม่เกิน 45 องศาเซลเซียส ในสภาพที่ไม่เปียกชื้น และไม่ถูกแสงแดด
3. มีการตรวจสอบนม ก่อนให้นักเรียนดื่ม

ตัวชี้วัดที่ 8 การเฝ้าระวังทางสุขาภิบาลอาหาร

เกณฑ์การประเมิน ปฏิบัติตามเกณฑ์สุขาภิบาลอาหาร ในตัวอาหาร ภาชนะ ถาดอาหาร มือแม่ครัว ภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง ดังนี้

1. มีการเฝ้าระวังทางสุขาภิบาลอาหาร ด้วยชุดทดสอบการปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียในอาหารปรุงสำเร็จพร้อมบริโภค
2. มีการเฝ้าระวังทางสุขาภิบาลอาหาร ด้วยชุดทดสอบการปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรียที่ภาชนะและอุปกรณ์ตักอาหารขณะเสิร์ฟ และถาดอาหาร ช้อน ส้อมของนักเรียน
3. มีการเฝ้าระวังทางสุขาภิบาลอาหาร ด้วยชุดทดสอบการปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ที่มือแม่ครัว และผู้สัมผัสอาหาร

2.3 มาตรฐานที่ 3 คุณค่าทางโภชนาการ สารอาหารที่เด็กควรได้รับตามวัย

ทั้งนี้สารอาหารและโภชนาการ (อ้างอิงจากมาตรฐานอาหารโรงเรียนไทย “Thai School Lunch” และพิจารณาจากตัวอย่างในต่างประเทศ เช่น มาตรฐานอาหารโรงเรียนของอังกฤษ และญี่ปุ่น ที่มีการออกเป็นกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติระดับชาติ มี 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 การจัดอาหารกลางวันตามมาตรฐานโภชนาการ

เกณฑ์การประเมิน

1. อาหารที่จัดบริการนักเรียนมีสารอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่จำเป็นต่อการพัฒนาร่างกายตามวัยของนักเรียนในแต่ละวัน และครบสารอาหารเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ตาม Thai School Lunch และ / หรือ มาตรฐานอาหารกลางวันโรงเรียน
2. นักเรียนได้บริโภคผัก ผลไม้ อย่างหลากหลายในแต่ละสัปดาห์
3. นักเรียนได้บริโภค ผัก ผลไม้ ที่ปลอดภัย และตามฤดูกาล
4. ปริมาณการตักอาหารเหมาะสมตามวัย

ตัวชี้วัดที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพอาหารกลางวัน ด้านคุณค่าทางโภชนาการและลดหวาน มัน เค็ม

เกณฑ์การประเมิน

1. มีคณะกรรมการ นำโดยคณะครูและนักเรียนแกนนำ ตรวจสอบคุณภาพอาหารกลางวัน และมีแบบบันทึกการตรวจสอบทุกวัน
2. มีการรายงานผลแจ้งให้แม่ครัว / ผู้รับจ้างเหมาปรุงอาหารสำเร็จ ได้ลงนามรับทราบทุกเดือน เพื่อปรับปรุง แก้ไข
3. มีแบบสำรวจความพึงพอใจของนักเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
4. แจ้งผลการตรวจสอบคุณภาพ ตาม 1-3 ให้นักเรียน ครู และแม่ครัว/ผู้รับจ้างทราบ

ตัวชี้วัดที่ 3 การตรวจสอบอาหารว่าง ขนม เครื่องดื่ม ที่จัดบริการ และจำหน่ายในสถานศึกษา

เกณฑ์การประเมิน

1. ไม่มีการจัดจำหน่าย น้ำอัดลม เครื่องดื่มรสหวาน ขนมกรุบกรอบ และอาหารที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพ (ถ้าทำได้ตามข้อ 1 ไม่ต้องตอบข้อ 2 - 4)
2. มีข้อตกลงร่วมหรือกิจกรรมส่งเสริม และเฝ้าระวังคุณภาพอาหารและอาหารว่าง ขนม เครื่องดื่ม ระหว่างสถานศึกษากับผู้จำหน่าย
3. ครูและนักเรียนร่วมตรวจสอบคุณภาพอาหารว่าง ขนม เครื่องดื่ม ที่จัดบริการและจำหน่ายในสถานศึกษา และบันทึกผลการตรวจสอบคุณภาพอาหาร เดือนละ 1 ครั้ง
4. มีการสรุปรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพอาหารต่อที่ประชุม เพื่อปรับปรุงและแก้ไข ปัญหา เดือนละ 1 ครั้ง

ตัวชี้วัดที่ 4 การส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสม (เพิ่ม ผักผลไม้ ลดหวานมันเค็ม) โดยการมีส่วนร่วม

เกณฑ์การประเมิน

1. มีกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่เหมาะสม (เพิ่ม ผักผลไม้ ลดหวานมัน เค็ม) ในสถานศึกษา และ/หรือในชุมชนบริเวณรอบสถานศึกษา
2. นักเรียนแกนนำ จัดกิจกรรมมุ่งให้เกิดนวัตกรรมการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคอาหาร เพื่อสุขภาพภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
3. มีการนำนวัตกรรม รูปแบบ วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
4. มีการประชุม ถอดบทเรียน สรุปผล และการถ่ายทอดกิจกรรมจากรุ่นสู่รุ่น

ตัวชี้วัดที่ 5 การลดอาหารเหลือทิ้ง (Food waste)

เกณฑ์การประเมิน

1. มีการให้ความรู้แก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับปริมาณและอาหารที่ควรได้รับ และการลดปัญหาอาหารเหลือทิ้ง
2. มีกิจกรรมส่งเสริมการบริโภคอาหารที่ได้รับบริการให้หมด เพื่อให้ได้รับคุณค่าอาหาร และลดปัญหาอาหารเหลือทิ้ง (Food waste)
3. มีการติดตาม จดบันทึกอาหารที่นักเรียนเหลือทิ้ง เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุ
4. มีบันทึกการประชุมร่วมระหว่างนักเรียนแกนนำ ครู และแม่ครัว หรือผู้รับจ้างหามาปรุงอาหารสำเร็จ เพื่อหาวิธีแก้ไข

2.4 มาตรฐานที่ 4 การบูรณาการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยแวดล้อมเชิงสร้างสรรค์

เป็นการจัดปัจจัยแวดล้อมอาหารเพื่อสุขภาพ รวมถึง Food Literacy การจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ปกครองรวมทั้งการจำหน่ายอาหารว่างในโรงเรียนและรอบโรงเรียน มี 2 ตัวชี้วัดประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 การจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เหมาะสม เอื้อต่อการมีวิถีชีวิตสุขภาพ

เกณฑ์การประเมิน

1. สถานศึกษามีการจัดหาหรือจำหน่าย อาหาร เครื่องดื่มที่ส่งเสริมสุขภาพ และไม่บริการหรือจำหน่ายจ่ายแจกอาหารและเครื่องดื่มที่หวานจัด เค็มจัด ไขมันสูง ประเภทหมักดอง และที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยฉลากและเครื่องดื่ม ไม่ส่งเสริมการตลาด และมีการกำหนดเวลาในการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม
2. มีกิจกรรมการสร้างความรู้ ด้านอาหารปลอดภัย โภชนาการ และสุขภาพอนามัย
3. จัดสภาพแวดล้อมที่มีความสะอาด ปลอดภัย ตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม
4. มีสื่อเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการ ด้านอาหารปลอดภัย โดยอาศัยช่องทางสื่อสารต่าง ๆ มีกิจกรรมเป็นประจำ เช่น มินิทอล์ค การรณรงค์ ทายปัญหา ส่งเสียงตามสาย ดนตรี งานเสวนาวิชาการของนักเรียน เกมส์ เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 2 การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเรื่อง การเกษตรที่ปลอดภัย และ การใช้ผลผลิตที่ปลอดภัย จากชุมชนในการประกอบอาหาร และเครื่องดื่ม

เกณฑ์การประเมิน

1. มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกทักษะ ด้านเกษตร อาหารปลอดภัย และโภชนาการ
2. มีกิจกรรมการเกษตรในสถานศึกษา และการปลูกผักผลไม้อินทรีย์ในครอบครัว-ชุมชน
3. มีการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบที่ปลอดภัยจากชุมชนในการประกอบอาหารนักเรียน
4. มีกิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายอาหาร และเครื่องดื่มปลอดภัยที่เชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

2.5 มาตรฐานที่ 5 การเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ

เป็นการติดตามมีผลด้านสภาวะของร่างกายนักเรียนแต่ละบุคคลว่าอยู่ในภาวะโภชนาการที่ดี คือสูงดี สมส่วน หรือ ภาวะโภชนาการที่ไม่ดี คือโภชนาการขาด หรือโภชนาการเกินหรือไม่ โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง เทียบตามเกณฑ์อายุ เช่นภาวะผอมแห้ง ผอมเตี้ย ภาวะเริ่มอ้วน-อ้วน อ้วนเตี้ย เพื่อจะได้นำไปสู่การแก้ปัญหาของโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครอง ตัวนักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่ทุกฝ่ายสามารถใช้ประโยชน์ได้ มี 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 การเฝ้าระวังพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน

1. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติการกินอาหารเพื่อสุขภาพที่ดีของเด็กวัยเรียน/วัยรุ่นจำนวน 9 ข้อ
2. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ปฏิบัติตามสุขบัญญัติ 10 ประการ
3. มีสถานที่ในการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่นักเรียนตามวัย

ตัวชี้วัดที่ 2 การเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ พฤติกรรมสุขภาพและการจัดการแก้ไขปัญหาภาวะ

โภชนาการของนักเรียนและมีการจัดทำระบบสารสนเทศ

เกณฑ์การประเมิน

1. มีเครื่องมือชั่ง วัด ได้มาตรฐาน และวิธีการชั่งวัด และบันทึกข้อมูลถูกต้อง
2. มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงนักเรียนทุกคน ภาคเรียนละ 2 ครั้ง
3. มีระบบสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูล การเฝ้าระวัง การจดบันทึกเป็นรายบุคคล/รายห้อง และรวมระดับสถานศึกษา
4. มีการนำข้อมูลเฝ้าระวังภาวะโภชนาการไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน และแก้ไข ปัญหาภาวะโภชนาการ และบันทึกผลรายบุคคล

ตัวชี้วัดที่ 3 การคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหาภาวะทุพโภชนาการและการแก้ไขแบบมีส่วนร่วม

เกณฑ์การประเมิน

1. มีการคัดกรองและติดตามนักเรียนรายบุคคลที่มีปัญหาและแนวโน้มมีปัญหา เป็นรายเดือน เช่น เด็กภาวะท้วม เริ่มอ้วน อ้วน ค่อนข้างผอม ผอม ค่อนข้างเตี้ย และเตี้ย และ มีการจัดทำทะเบียน และประวัติรายบุคคล
2. โรงเรียนมีบุคลากรหรือบริการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพหรือป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง สำหรับนักเรียน
3. มีวิธีการแก้ไขปัญหาโดยครู ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และมีการประสานงานกรณีที่นักเรียนมีปัญหาเกินขีดความสามารถของสถานศึกษาได้รับการส่งต่อ เพื่อช่วยเหลือ/รักษา/ขอคำปรึกษาจากเครือข่าย บุคลากรสาธารณสุข หรือ ผู้เกี่ยวข้อง
4. มีการติดตามแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนในโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน
5. มีรายงานผลการคัดกรอง กิจกรรมการส่งเสริมด้านโภชนาการ และ/หรือแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน รายงานการเรียน และกิจกรรมให้ขวัญกำลังใจ

ส่วนที่ 3 วิธีการดำเนินงาน

3.1 กระบวนการและขั้นตอน

กระบวนการและขั้นตอนในการพัฒนาศักยภาพของโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน มีกระบวนการดังนี้

1. วางแผนโครงการ การปฏิบัติงาน โดยวางเป้าหมายให้นักเรียนได้บริโภคอาหารกลางวันที่ปลอดภัยและได้รับสารอาหารที่มีคุณค่าเหมาะสมกับวัย ส่งเสริมให้ครู นักเรียนและชุมชนมีได้เรียนรู้การเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ โดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมเด็กไทยแก้มใส
2. สร้างเครือข่ายใน ชุมชน โรงเรียนอื่น และหน่วยงานอื่น เช่น กลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารในระบบเกษตรอินทรีย์ สถานศึกษานำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้นักเรียนได้บริโภคอาหารกลางวันที่ปลอดภัยและได้รับสารอาหารที่มีคุณค่าเหมาะสมกับวัย
3. ร่วมกันการประชุมวางแผนคณะกรรมการทำงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำข้อตกลงร่วมกัน วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างความเข้าใจ และแนวทางดำเนินงานหน่วยจัดการผลผลิต
4. แต่งตั้งคณะครูโรงเรียนเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์เป็นผู้ดูแลพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษานำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ 14 โรงเรียน โรงเรียนเครือข่ายนอก จำนวน 3 โรงเรียน และกลุ่มเกษตรกรชุมชนในแต่ละพื้นที่ จำนวน 6 ชุมชน
5. สร้างพื้นที่อาหารปลอดภัยเชื่อมสู่โครงการอาหารกลางวัน และสร้างความรู้ ความปลอดภัยตามหลักสุขาภิบาลอาหาร
6. จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างพื้นที่ 3 X 3 อาหารปลอดภัย การทดลองจัดเมนูอาหารกลางวันของนักเรียนให้สอดคล้องกับผัก ผลไม้ตามฤดูกาล การผลิตอาหารในระบบเกษตรอินทรีย์
7. ติดตามการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ และดูแลตลาดสีเขียว สรุปและถอดบทเรียนเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการนำไปขยายผล ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.2 พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

สถานศึกษานำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 14 โรงเรียน ประกอบด้วย (1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองโป่ง (2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลำนางรอง (3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าไม้สหกรณ์ (4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองบอนฐานเจ้าป่า (5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกเพชร (6) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองหิน (7) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเสม็ด (8) โรงเรียนบ้านหนองกกดะแวงสามัคคี (9) โรงเรียนบ้านสัมปอ (10) โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์ (11) โรงเรียนบ้านน้อยสะแกกวาน (12) โรงเรียนบ้านซัคคะนิ้ง (13) โรงเรียนบ้านคลองโป่ง และ (14) โรงเรียนคลองหิน

โรงเรียนเครือข่ายนอก จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย (1) โรงเรียนบ้านหนองหมี (2) โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง และ (3) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 26

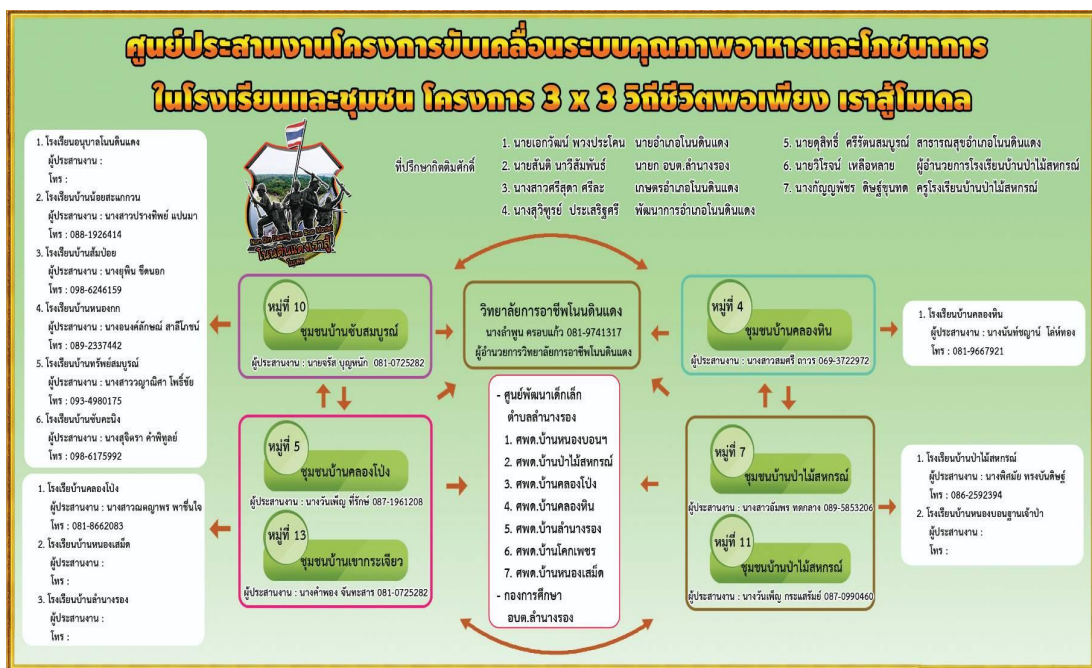
กลุ่มเกษตรกรชุมชนในแต่ละพื้นที่ จำนวน 6 ชุมชน ประกอบด้วย (1) ชุมชนหมู่ 7 บ้านป่าไม้สหกรณ์ (2) ชุมชนหมู่ 11 บ้านป่าไม้สหกรณ์ (3) ชุมชนหมู่ 4 บ้านคลองหิน (4) ชุมชนหมู่ 10 บ้านทรัพย์สมบูรณ์ (5) ชุมชนหมู่ 5 บ้านคลองโป่ง และ (6) ชุมชนหมู่ 13 บ้านเขากระเจียว

ศูนย์ประสานงานโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการ ในโรงเรียนและชุมชน
โครงการ 3 x 3 วิถีชีวิตพอเพียง เราสู้โมเดล

โรงเรียนบ้านป่าไม้สทกรมเป็นศูนย์ประสานงานโครงการ 3x3 วิถีชีวิตพอเพียง มีเครือข่ายในการดูแลประสานงานให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษการส่งผักปลอดสารพิษส่งโรงเรียนและชุมชน เป็นโรงเรียนแม่ข่ายในการติดตามงานและให้คำช่วยเหลือแนะนำในโรงเรียน ชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีการผลิตผักปลอดสารพิษ เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ เพื่อส่งให้กับโรงครัวของโรงเรียนเพื่อนำไปประกอบอาหารกลางวัน และชุมชนนำผลิตที่ได้ของแต่ละชุมชนส่งต่อให้โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และได้มีการส่งผลผลิตให้กับวิทยาลัยอาชีวศึกษาโนนดินแดงอีกด้วย

เครือข่ายการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน อำเภอโนนดินแดง

3.3 กิจกรรมที่ดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงานและประชุมสร้างความเข้าใจ

มีการประชุมคณะทำงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจ และแนวทางดำเนินงานหน่วยจัดการผลผลิต ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงานบริหารจัดการของหน่วยงานกับโรงเรียนนาร่องฯ กลุ่มเกษตรกรในชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
2. ประชุมเพื่อทำความเข้าใจ หลักเกณฑ์และวิธีการ การดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมายและให้ความรู้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการอาหารโภชนาการและสุขภาพเด็กในวัยเรียน

กิจกรรมที่ 2 สร้างความเข้าใจเครือข่ายชุมชนเกษตรกับโรงเรียนที่ร่วมโครงการฯ

ประชุมโรงเรียนนาร่องฯ และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อทำข้อตกลงร่วมกัน ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจในกลุ่มเกษตรกรในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารในระบบเกษตรอินทรีย์ กับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
2. รวบรวมข้อมูลอุปสงค์ของโรงเรียน และอุปทานของกลุ่มเกษตรกร
3. การออกแบบและวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับเมนูอาหารกลางวันโรงเรียน
4. ทำข้อตกลง ซื้อและขายผลผลิต และทำ MOU ร่วมกัน
5. จัดหาผู้รับผิดชอบระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่ชัดเจน

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมสร้างพื้นที่ 3x3 เพื่ออาหารปลอดภัยเชื่อมสู่โครงการอาหารกลางวัน สร้างพื้นที่อาหารปลอดภัยเชื่อมสู่โครงการอาหารกลางวัน และสร้างความรู้ ความปลอดภัยตามหลักสุขาภิบาลอาหาร ดังนี้

1. จัดอบรมนักเรียน และชุมชนเพื่อสร้างพื้นที่ 3 X 3 อาหารปลอดภัย
2. อบรมเชิงปฏิบัติการทดลองจัดเมนูอาหารกลางวันของนักเรียนให้สอดคล้องกับผัก ผลไม้ตามฤดูกาล
3. เรียนรู้และลงมือปฏิบัติการทำปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้เศษใบไม้และปุ๋ยที่ทำได้จากท้องถิ่น
4. ด้านความรู้ ด้านความปลอดภัยและสุขาภิบาลอาหารปลอดภัย การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน

อาหารโภชนาการและสุขาภิบาลแวดล้อม

กิจกรรมที่ 4

กิจกรรมส่งเสริมตลาดสีเขียว

จัดให้มีตลาดสีเขียวสำหรับเป็นแหล่งระบายผลผลิตเกษตรกร และแลกเปลี่ยนผลผลิต ดังนี้

1. จัดประชุมคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการสร้างหรือส่งเสริมให้มีตลาดสีเขียว
2. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการหาผลผลิต และการจัดการผลผลิต
3. จัดการบริหาร และจัดการผลผลิตให้มีความยั่งยืน และให้เกิดแหล่งเศรษฐกิจของชุมชน

กิจกรรมที่ 5 การติดตามผล ประเมินผลและถอดบทเรียน

การติดตามผลประเมินผล ถอดบทเรียน ดังนี้

1. ติดตามการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ และดูแลตลาดสีเขียว
2. สรุปและถอดบทเรียนเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมในการนำไปขยายผล ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.4 ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินงาน ตั้งแต่ พฤษภาคม 2565 – มิถุนายน 2565

ส่วนที่ 4 ผลการดำเนินงาน

4.1 ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนในสถานศึกษานำร่องจังหวัดบุรีรัมย์ ๑๔ โรงเรียน ได้บริโภคอาหารกลางวันที่ปลอดภัย
2. โรงเรียนและชุมชน มีการทำกิจกรรมพื้นที่อาหาร ๓ x ๓ เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งอาหารของโรงเรียนและครัวเรือน ให้เกิดความมั่นคงทางอาหารของนักเรียนทั้งในยามปกติและในช่วงที่ต้องเรียนออนไลน์
3. กลุ่มเกษตรกร สามารถจัดส่งผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเป็นวัตถุดิบ สำหรับอาหารกลางวันให้แก่โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้ตามมาตรฐานฯ
4. เกิดต้นแบบหน่วยบริหารจัดการผลผลิตเกษตรอาหารปลอดภัยและการกระจายสู่ผู้บริโภค
5. มีชุดบทเรียนต้นแบบการบริหารจัดการผลิตเกษตรอาหารปลอดภัยและการกระจายสู่ผู้บริโภคในสถานศึกษาและชุมชนจำนวน ๑ ชุด

4.2 ปัจจัยและกระบวนการจัดการสู่ความสำเร็จ

การดำเนินงานจะให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ คือการวางแผนที่ดี ผู้ปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีแรงบันดาลใจที่มองไปถึงเป้าหมายเดียวกัน และสิ่งสำคัญต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจและความทุ่มเท เสียสละเวลาอันอภินิหารของผู้ปฏิบัติงานโดยผ่านกิจกรรมเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง (Learning by doing)

4.3 บทเรียนที่ได้รับ

ข้อค้นพบที่ได้จากการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ คือ การที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทำให้ชุมชน ผู้ปกครองได้ซึมซับ เกี่ยวกับการจัดการผลิตเกษตรอาหารปลอดภัยและการกระจายสู่ผู้บริโภคและส่งผลโรงเรียนประสบผลสำเร็จดังนี้

1. เด็กนักเรียนมีสุขภาพดี เติบโตสมวัย มีอารมณ์สติปัญญาที่ดี มีทักษะชีวิตสามารถนำไปใช้ได้จริง
2. โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงแก่นักเรียน
3. โรงเรียนมีการบริหารจัดการผลผลิตเกษตรอาหารปลอดภัยและการกระจายสู่ผู้บริโภค
4. พ่อแม่ / ผู้ปกครอง / ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมในการดูแลภาวะสุขภาพนักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม นักเรียนชั้น ป.6 จำนวนสมาชิก 17 คน
- 1.2 ที่ตั้ง ตำบลส้มป่อย อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นชุมชนเกษตรกรรม
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ เป็นโรงเรียนเครือข่ายโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน เพื่อส่งเสริมอาหารปลอดภัยในโรงเรียนบ้านหนองกตะแบงสามัคคี

คุณครูอองลักษณ์ สาคีโขชน์

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน ได้ประชุมวางแผนงานกิจกรรมต่างๆ ในกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจในแผนงาน
- 2.2 การบริหารจัดการ ได้รับพันธุ์ปลาตก อาหาร วัสดุในการปรับปรุงดิน และพันธุ์ผักจากโรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์ ได้ดำเนินการปล่อยปลาลงกระชังบก จัดกลุ่มดูแลปลาดุก
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน

- การจัดทำบัญชีในครัวเรือน ได้จัดทำบัญชีรับ-จ่ายในกิจกรรมงานเกษตร และกิจกรรมน่ายาล้างจานผสมน้ำมะนาว

- การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัว นักเรียนได้นำผักที่ปลูกด้วยตัวเอง และปลอดสารพิษไปรับประทานที่บ้านนำน่ายาล้างจานที่ทำเองไป

ใช้ที่บ้านอย่างภาคภูมิใจ

- ชุมชน นักเรียนได้นำความรู้ไปบอกกล่าวให้กับชุมชนได้รับรู้และแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของผักปลอดสารพิษ
- โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ นักเรียนในโรงเรียนต่างมีแปลงผักเป็นของตัวเองเพื่อที่จะได้นำผลผลิตที่ได้กลับไปบริโภคที่

บ้าน หากมีจำนวนมากก็สามารถขายให้กับคนที่สนใจได้ เป็นการเพิ่มรายได้

- การแปรรูป น่ายาล้างจานผสมน้ำมะนาว

2.4 ผลการดำเนินงาน

- ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ผักปลอดสารพิษ ปลาตก น่ายาล้างจาน
- ปัจจัยความสำเร็จ นักเรียนมีความใส่ใจในกิจกรรมที่ทำ การได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน ชุมชน ครอบครัว ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จได้ และความสามัคคีในกลุ่ม
- ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ การปลูกผักในช่วงก่อนปิดเทอม เก็บเกี่ยวไม่ทันก่อนปิดเทอมทำให้ไม่ได้รับการดูแล
- ปัญหา/อุปสรรค เรื่องน้ำในการใช้รดผัก ไม่เพียงพอเท่าที่ควร

2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต เรื่องการวางแผนการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร และโรงเรียนมีขีดจำกัดทั้งด้านงบประมาณและภาระงานการเรียนการสอนทำให้อาจมีการหยุดชะงักในบางฤดูกาล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม นักเรียนชั้น ป.4 - 6 โรงเรียนบ้านส้มป่อย จำนวนสมาชิก 37 คน
- 1.2 ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านส้มป่อย ตำบลส้มป่อย อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นชุมชนเกษตรกรรม มีแหล่งน้ำรอบๆ บริเวณโรงเรียน และ
หมู่บ้านเหมาะสมในการทำการเกษตร
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ เป็นโรงเรียนเครือข่ายโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและ
โภชนาการในโรงเรียนและชุมชน เพื่อส่งเสริมอาหารปลอดภัยในโรงเรียนบ้านส้มป่อย

คุณครูศิริพงษ์ จันทร์อยู่จริง

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผนกิจกรรมต่างๆในกลุ่มนักเรียน ชุมชน เพื่อทำความเข้าใจใน การจัดการตามกระบวนการต่างๆ
- 2.2 การบริหารจัดการ จัดแบ่งกลุ่มในการดูแลให้อาหารปลาและรดน้ำผักในแต่ละวัน
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชี นักเรียนได้ฝึกและได้จัดทำบัญชีรับ-จ่ายในแต่ละ ในกิจกรรมงานเกษตรที่ได้ดำเนินการ
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัว หลังจากจำหน่ายผลผลิตแล้วได้นำผักปลอดสารพิษที่ปลูกด้วยตัวเองไปรับประทานที่บ้าน
 - ชุมชน นำผักที่ปลูกไว้ขายให้กับชุมชน และนำความรู้เรื่องงานเกษตรไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ นักเรียนในโรงเรียนต่างมีแปลงผักเป็นของตัวเอง หากมีจำนวนมากก็สามารถขาย
ให้กับคนที่สนใจได้ เป็นการเพิ่มรายได้
 - การแปรรูป น้ำหมักชีวภาพ เป็นการนำสิ่งที่มีในชุมชนมาแปรรูปและสร้างรายได้
 - อื่นๆ นักเรียนได้ความสามัคคี ร่วมกันทำงาน และช่วยกันคิดกิจกรรมการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
 - ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ผักปลอดสารพิษ
 - ปัจจัยความสำเร็จ ครู นักเรียนมีความใส่ใจในกิจกรรม ชุมชน ครอบครัว ส่งเสริมให้นักเรียนมีกำลังใจใน
การทำกิจกรรมของโรงเรียนให้สำเร็จ
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต อยากให้มีโครงการต่อเนื่อง

คุณครูพรพล ยอดสังวาลย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์ จำนวนสมาชิก 17 คน
- 1.2 ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์ ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นโรงเรียนขนาดเล็กชุมชนประกอบอาชีพการเกษตร
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ
- 1.4 ที่มาของโครงการ โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์ผู้ปกครองมีอาชีพทำการเกษตร
นักเรียนจึงมีความผูกพันกับการทำการเกษตร... การบริโภคโดยเฉพาะผักที่ปลอดภัย
สารพิษที่จำเป็นต่อร่างกายของนักเรียนที่ต้องเจริญเติบโตและมีภาวะโภชนาการที่สมวัย

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

การประชุมวางแผน ครูได้จัดตั้งกลุ่มให้นักเรียนเลือกหัวหน้าประธานและคณะกรรมการกลุ่มเพื่อดำเนินโครงการ และรับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้อำนวยการโรงเรียนให้แนวคิดนโยบายในการจัดการ

การบริหารจัดการ จัดตั้งกลุ่มนักเรียนให้ดูแลกิจกรรมโดยมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเพื่อฝึกความรับผิดชอบให้แก่ นักเรียนผู้อำนวยการโรงเรียนมอบนโยบายในการจัดกิจกรรม ครูที่เป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมคอยกำกับดูแล

การดำเนินงานตามแผน มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนโดยให้นักเรียนทำเป็นรายรับจ่ายในกลุ่ม

ผลผลิตที่ได้ นักเรียนนำผลผลิตที่ได้กลับไปบริโภคที่บ้านเพื่อลดภาระในการใช้จ่ายในครัวเรือนที่เหลือจัด จำหน่ายให้กับกับผู้ปกครองที่อยู่ใกล้เคียง

ผลการดำเนินงาน

ปัจจัยที่ทำแล้วสำเร็จ ผลผลิตที่สำเร็จแล้วพักปลอดภัยบริโภคในครัวเรือน

ปัจจัยความสำเร็จ นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการทำงานมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ผู้อำนวยการให้ การสนับสนุนครูคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดให้คำปรึกษาคอยช่วยเหลือเมื่อนักเรียนประสบปัญหา

ผลผลิตที่ยังไม่สำเร็จ การเลี้ยงสัตว์การประมงซึ่งยังขาดทักษะในการดำเนินการ

ปัญหาอุปสรรค นักเรียนเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ยังขาดทักษะในการใช้อุปกรณ์การเกษตรขาดความรู้ ความชำนาญขาดความระมัดระวัง ทำงานได้ล่าช้าผลผลิตที่ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ ที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติมในอนาคต

โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์มีความต้องการด้านอุปกรณ์ทางการเกษตรวัสดุ ที่สำคัญในการจัดกิจกรรมเช่นดิน ปลูกปุ๋ยและวิทยากรที่มีความรู้ให้คำแนะนำด้านปัญหาด้านการเกษตรสหกรณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม โรงเรียนบ้านน้อยสะแกกวาน จำนวนสมาชิก ครู 10 คน นักเรียน 121
- 1.2 ที่ตั้ง 100 หมู่ 3 ตำบลส้มป่อย อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ 31260
ลักษณะสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียนจะมีพื้นที่สำหรับการทำเกษตรประมาณ 3 ไร่
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ โรงเรียนจึงต้องการที่จะมีผลผลิตวัตถุดิบที่มีความปลอดภัยและเพียงพอต่อความต้องการในการประกอบอาหารกลางวันโรงเรียน

นางสาวปางทิพย์ แปนมา

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะครูได้มีการประชุมวางแผนโดยให้นักเรียนในแต่ละระดับชั้นได้มีส่วนร่วมในการเพาะปลูกพืชผักปลอดสารพิษ เพาะปลูกผลไม้ (แก้วมังกร ลำไย เสาวรส) การเลี้ยงปลา การปลูกต้นมะนาว และการเพาะเห็ดนางฟ้า โดยใช้พื้นที่ด้านหน้าและด้านหลังของอาคารเรียนเป็นหลักและจะมีการแบ่งโซนเพื่อความเหมาะสมในการเพาะปลูก
- 2.2 การบริหารจัดการโดยให้แต่ละระดับชั้นเรียนพร้อมครูประจำชั้นรับผิดชอบในส่วนของตัวเอง
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
- ครอบครัวนักเรียนมีผลผลิตที่ได้จากการเพาะปลูกสามารถนำไปประกอบอาหารภายในครอบครัวได้
 - ชุมชน ผลผลิตที่เหลือนักเรียนนำไปจำหน่ายให้กับทางชาวชุมชนภายในหมู่บ้านเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับทางครอบครัวนักเรียน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ ผลผลิตที่ได้หลังการเพาะปลูกก็นำมาจำหน่ายให้ทางโรงเรียนเพื่อนำไปประกอบอาหารกลางวันภายในโรงเรียน
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
- ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ได้แก่ การปลูกผักปลอดสารพิษ การเพาะเห็ดนางฟ้า และการเลี้ยงปลา
 - ปัจจัยความสำเร็จ นักเรียนและครูที่รับผิดชอบให้ความร่วมมือช่วยกันในการดูแลเอาใจใส่
 - ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ การทำปุ๋ยหมัก การปลูกต้นมะนาว การปลูกผลไม้
 - ปัญหา/อุปสรรค ในช่วงที่ดำเนินการเพาะปลูกระยะนั้นประสบปัญหาคือน้ำที่ต้องใช้รดนั้นมีไม่เพียงพอ แล้วพื้นที่(แปลงเพาะปลูก)
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต อยากให้โครงการนี้มีการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้มีผลผลิตมีอย่างเพียงพอสำหรับในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ตนเองได้รับและยังเป็นการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ในเศรษฐกิจพอเพียง

คุณครูสุวรรณ จันทรีโนนม่วง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม โรงเรียนบ้านซั้บคะนิง จำนวนสมาชิก 211 คน
- 1.2 ที่ตั้ง ม.4 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นที่ราบตั้งอยู่ท้ายสุดของชุมชน
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ เกิดจากการแหล่งเห็นความสำคัญของสุขภาพของเด็ก การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ทางโรงเรียนจึงจัดตั้งทำการปลูกผักโดยมีมูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.) สนับสนุนงบประมาณ

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

2.1 การประชุมวางแผน มีการประชุมเดือนละ 2 ครั้ง และหาแนวทางในการพัฒนาการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์ให้ดียิ่งขึ้น

2.2 การบริหารจัดการ ตั้งคณะกรรมการมีคณะครูเป็นที่ปรึกษาและประสานงาน

2.3 การดำเนินงานตามแผน

- การจัดทำบัญชีในครัวเรือน นักเรียนทุกคนจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายประจำวันของตนเอง ส่วนของโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำบัญชีของโรงเรียนและสรุปรายงานภาคเรียนละ 1 ครั้ง

- การส่งต่อผลผลิตที่ได้

- ครอบครั้ว นักเรียนปลูกผักเองที่บ้าน โดยรับการสนับสนุนจากเมล็ดพันธุ์ผักจากโรงเรียน
- ชุมชน ตั้งกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษและจำหน่ายให้โรงเรียนและขายในชุมชน
- โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ ปลูกผักปลอดสารพิษและส่งผักไปยังสหกรณ์นักเรียน สหกรณ์ส่งต่อโรงครัว
- การแปรรูป ให้สหกรณ์โรงเรียนจำหน่ายและแปรรูปอาหาร เช่น ก๋วยเตี๋ยว

2.4 ผลการดำเนินงาน

- ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ เห็ดนางฟ้า พืชผักสวนครัว มะนาว แก้วมังกร และผักตามฤดูกาล
- ปัจจัยความสำเร็จ ความร่วมมือและการเอาใจใส่ทุกคน
- ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ การเลี้ยงปลาต้องลงทุนอาหารปลาเพราะช่วงนี้อาหารปลาขึ้นราคา
- ปัญหา/อุปสรรค ทุนในการประกอบการเลี้ยงปลา

2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต

อยากให้ สสส.สนับสนุนงบประมาณและกระจายให้ทุกโรงเรียนที่ให้ความสนใจในโครงการนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม เกษตรน้อยตามรอยพ่อ โรงเรียนบ้านคลองโป่ง จำนวนสมาชิก 18 คน
- 1.2 ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านคลองโป่ง หมู่ 5 ตำบลลำนางรอน อำเภอนอนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม โรงเรียนอยู่ใกล้กับชุมชนบ้านคลองโป่ง ติดเขากระเจียว
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ เนื่องด้วยโรงเรียนบ้านคลองโป่งมีพื้นที่ติดกับแหล่งน้ำที่ใช้ในการทำเกษตรทำให้มีความเหมาะสมกับการทำเกษตรกรรม ประกอบกับเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้บริโภคอาหารปลอดสารพิษมีคุณค่าทางอาหารสูงและสามารถดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้อยู่ในสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

คุณครูนิคม พลอาษา

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน มีการประชุมวางแผนกำหนดข้อตกลงต่างๆในการทำกิจกรรม เช่น การกำหนดพื้นที่รับผิดชอบ การกำหนดมอบหมายงานและหน้าที่ของสมาชิกในโครงการ
- 2.2 การบริหารจัดการ ครูกำหนดพื้นที่รับผิดชอบ จัดหาเมล็ดพันธุ์ นักเรียนกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองตามหลักประชาธิปไตย เช่นการกำหนด ประธานกลุ่ม รองประธาน เหนรัญญิก เจ้าหน้าที่ เป็นต้น
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชีในครัวเรือน มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายการปลูกผักปลอดสารพิษ ตามโครงการเกษตรน้อยตามรอยพ่อ
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครั้ว ผักที่เหลือจากการขายภายใต้กับโรงอาหารโรงเรียนบ้านคลองโป่งนักเรียนนำกลับไปยังครอบครั้วสร้างความภาคภูมิใจแก่ครอบครั้ว
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ โรงอาหารโรงเรียนบ้านคลองโป่งรับผลผลิตผักเข้าสู่โรงอาหารเพื่อผลิตอาหารกลางวัน
 - การแปรรูป มีการนำผลผลิตไปแปรรูปอาหารทั้งคาว-หวานในโครงการอาหารกลางวัน
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
 - ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ผักปลอดสารพิษ
 - ปัจจัยความสำเร็จ โรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมการปลูกผักปลอดสารพิษ ครูร่วมใจขับเคลื่อนกิจกรรมทั้งระบบ นักเรียน มีความเข้าใจและร่วมแรงร่วมใจในการดูแลผักปลอดสารพิษ
 - ปัญหา/อุปสรรค ปัจจัยด้านฤดูกาลเช่น ปริมาณน้ำฝน ในช่วงฤดูผลที่มากเกิดไปทำให้เกิดปัญหาเชื้อรา/โรคแมลง ปัญหารากเน่า พื้นที่บางพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกผักในบางฤดูเช่น พื้นที่ลุ่มต่ำ น้ำท่วมขัง หรือปัญหาเรื่องน้ำในฤดูแล้งเนื่องจากสระน้ำถูกใช้ทั้งโรงเรียนและชุมชนทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต ทางโครงการเข้าใจถึงปัจจัยปัญหาของการผลิตผักปลอดสารพิษในบางฤดูกาล ซึ่งผลิตได้ยากแม้กระทั่งเกษตรกรผู้ผลิตเป็นอาชีพยังประสบปัญหาทำให้เกิดภาวะผักแพง โรงเรียนมีขีดจำกัดทั้งด้านงบประมาณและภาระงานการเรียนการสอนทำให้อาจมีการหยุดชะงักในบางฤดูกาล

คุณครูชัชชาล โชคคุณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม เกษตรกรน้อยตามรอยพ่อ จำนวนสมาชิก 141 คน
- 1.2 ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านคลองหิน 203 หมู่ 4 ตำบลลานางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม มีพื้นที่บริเวณทำการเกษตรจำนวน 1ไร่ 2งาน มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ จากโรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์ได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชนกิจกรรมหน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียนและชุมชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

2.1 การประชุมวางแผน ประชุมคณะครูและนักเรียนแกนนำเพื่อชี้แจงโครงการและวางแผนขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

2.2 การบริหารจัดการ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน แบ่งพื้นที่ในการทำการเกษตรเป็นระดับชั้นเรียนโดยมีครูที่ประจำชั้นเป็นที่ปรึกษา จัดทำบันทึกรายรับรายจ่ายของแต่ละระดับชั้น

2.3 การดำเนินงานตามแผน

- การจัดทำบัญชีมีการบันทึกรายรับ-รายจ่ายในการดำเนินกิจกรรมทุกครั้งที่มีการรับจ่ายและสรุปรายงานต่อผู้บริหารทราบเดือนละครั้ง
- การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัว นำผักที่เหลือจากการจำหน่ายแบ่งให้สมาชิกในกลุ่มไปรับประทานและขยายผลให้มีการปลูกผักที่บ้านเพื่อช่วยลดรายจ่ายในครอบครัว
 - ชุมชน นำผักจำหน่ายให้กับชุมชน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ นำผักจำหน่ายให้กับสหกรณ์โรงเรียนเพื่อเข้าโรงครัวในการประกอบอาหารกลางวัน
 - การแปรรูป นำผักที่เหลือจากการจำหน่ายมาแปรรูปเช่นผักกาดนำมาดอง

2.4 ผลการดำเนินงาน

- ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ด้วยนักเรียนได้ปลูกผักด้วยตนเองและได้รับประทานผักที่ปลอดภัย
- ปัจจัยความสำเร็จ การร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง
- ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ ด้านการประมง ได้แก่ ปลาตกเลี้ยงแล้วขาดทุนและเกิดการตายเนื่องจากมีการลักขโมย
- ปัญหา/อุปสรรค นักเรียนยังขาดทักษะในการทำงานและขาดงบประมาณ

2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต

เป็นโครงการที่ดีและอยากได้งบประมาณสนับสนุนมากกว่านี้ อนาคตอยากทำการเกษตรครบวงจรและอยากมีการอบรมด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์เพื่อเพิ่มทักษะความรู้แก่นักเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนบ้านหนองหมี่ จำนวนสมาชิก 139 คน
- 1.2 ที่ตั้ง โรงเรียนบ้านหนองหมี่ ตำบลโคกกว่าน อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นชุมชนเกษตรกรรมพื้นที่เหมาะสมในการทำการเกษตร
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ เป็นโรงเรียนเครือข่ายโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน เพื่อส่งเสริมอาหารปลอดภัยในโรงเรียนบ้านหนองหมี่

คุณครูณัชชนพ แก้วกล้า

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน ได้ประชุมวางแผนงานกิจกรรมต่างๆ ในกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจในแผนงาน
- 2.2 การบริหารจัดการ ได้รับพันธุ์ปลาดุก อาหาร วัสดุในการปรับปรุงดิน และพันธุ์ผักจากโรงเรียนบ้านป่าไม้สทรณ์ ได้ดำเนินการปล่อยปลาลงกระชังบก จัดกลุ่มดูแลปลาดุก ทำการผสมดินและปลูกผักสวนครัว
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชีในครัวเรือน ได้จัดทำบัญชีรับ จ่ายในโครงการ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัว นักเรียนได้นำผักที่ปลูกด้วยตัวเอง และปลอดภัยไปรับประทานที่บ้าน ไข่ไก่ประกอบอาหารกลางวัน และนำน้ำยาล้างจานที่ทำเองใช้ที่โรงเรียนและนำกลับไปใช้ที่บ้านอย่างภาคภูมิใจ
 - ชุมชน นักเรียนได้นำความรู้และผลงานไปบอกกล่าวให้กับชุมชนได้รับรู้และแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของผักปลอดภัย
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ นักเรียนในโรงเรียนต่างมีแปลงผักเป็นของตัวเองเพื่อที่จะได้นำผลผลิตที่ได้กลับไปบริโภคที่บ้าน หากมีจำนวนมากก็สามารถขายให้กับคนที่สนใจได้ เป็นการเพิ่มรายได้
 - การแปรรูป น้ำยาล้างจานผสมน้ำมะนาว เป็นการนำสิ่งที่มิในชุมชนมาแปรรูปและสร้างรายได้
 - อื่นๆ นักเรียนได้ความสามัคคี ร่วมกันทำงาน และช่วยกันคิดกิจกรรมการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
 - ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ผักปลอดภัย นักเรียนได้นำกลับไปรับประทานที่บ้านทุกคน ไข่ไก่ได้รับประทานสัปดาห์ละ 2 วัน ปลาดุกกำลังโต น้ำยาล้างจานได้ผลผลิตจำหน่ายให้กับโครงการอาหารกลางวันโดยผ่านสหกรณ์โรงเรียน
 - ปัจจัยความสำเร็จ นักเรียนมีความใส่ใจในกิจกรรมที่ทำ การได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน ชุมชน ครอบครัว ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จได้ และความสามัคคีในกลุ่ม
 - ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ การปลูกผักในช่วงก่อนเปิดเทอม เก็บเกี่ยวไม่ทันก่อนเปิดเทอมทำให้ไม่ได้รับการดูแล
 - ปัญหา/อุปสรรค เรื่องอุปกรณ์ในการทำแปลงและบัวรดผัก ไม่เพียงพอเท่าที่ควร
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต การวางแผนการจัดหา จัดซื้ออุปกรณ์เพื่อทำการเกษตรให้เพียงพอ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองโป่ง

คุณครูเมยม แปรงกระโทก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองโป่ง
- 1.2 ที่ตั้ง บ้านคลองโป่ง หมู่ที่ 5 ต.ลำนางรอน อ.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์ 31260
ลักษณะสภาพแวดล้อม มีบรรยากาศร่มรื่น มีรั้วรอบ ป้องกันไถ่ได้
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ เป็นการสร้างเครือข่าย และการสร้างนิสัยปลูกผักทานเองและให้ผู้เรียนได้เรียนจากการปฏิบัติจริง

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน เข้ารับการอบรม และรับการสนับสนุนที่โรงเรียนบ้านป่าไม้สทกรณ จากนั้นนำมาปฏิบัติที่ ศพด. คลองโป่ง
- 2.2 การบริหารจัดการ เตรียมแปลงผักจากขุดน้ำ พานักเรียนลงมือทำจริงเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากตัวเขาเองโดยมีครูเป็นผู้ที่คอยดูแลอย่างใกล้ชิด และคอยช่วยเหลือนักเรียน
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองโป่ง เพื่อให้ทราบถึงรายรับ รายจ่ายการส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้ จะนำมาประกอบอาหารให้นักเรียนและให้นักเรียนนำผลผลิตที่ได้ไปให้ผู้ปกครองประกอบอาหารที่บ้านของนักเรียน
- 2.4 ผลการดำเนินงาน

จากที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองโป่ง ได้ปลูกผักตามโครงการทำให้มีเรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือทำจริง มีความสนุกสนานและมีความสุขในการปลูกผัก แถมยังได้นำผักที่ปลูกไปรับประทานที่บ้านอีกด้วย
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต

อยากให้มีการติดตามสอดส่องดูแลและสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการลงทุนอย่างนี้ต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลำนางรอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม สพด.ลำนางรอง จำนวนสมาชิก ครู 3 คน นักเรียน 38 คน
- 1.2 ที่ตั้ง บ้านลำนางรอง หมู่ที่ 10 ต.ลำนางรอง อ.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม อยู่ในชุมชน มีพื้นที่เพราะปลูกจำกัด
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ
(สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ อยากให้เด็กได้ทานผักที่ปลอดภัยพิช
ได้รู้จักการปลูกผัก ดูแลผัก

คุณครูสุนีย์ ปลาสร้อย

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน มีการปรึกษากันเพื่อที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะกับวันของนักเรียน รวมถึงจำนวนพื้นที่และจำนวนนักเรียนที่มี
- 2.2 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชี มีการบันทึกเพื่อดูรายรับรายจ่ายในแต่ละครั้ง
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - พืชผักสวนครัว ที่เด็กสามารถรับประทานได้ เช่น มะละกอ ขิง กะเพรา พริก แคร้ เป็นต้น
- 2.3 ผลการดำเนินงาน

หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการทำให้เด็กรู้จักผักมากขึ้น รู้ถึงคุณประโยชน์ที่ร่างกายต้องได้รับ รวมถึงเป็นการปลูกฝังเด็กเล็กให้มีความรักความพอเพียง ปลูกเอง กินเอง ขายเอง และรู้จักแบ่งปัน เป็นการขยายความรู้สู่ตัวเด็กในอีกทางหนึ่ง ซึ่งได้ผลดี
- 2.4 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต

อยากมีแปลงที่สะอาด ปลอดภัย สำหรับเด็กเล็ก

คุณครูเบญญา ใจกล้า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กป่าไม้สทกรณ
- 1.2 ที่ตั้ง ม.7 ตำบลลานางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้าน
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ
- 1.4 ที่มาของโครงการ โครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการ
ในโรงเรียนและชุมชนกิจกรรมหน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียน
ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน นัดประชุมโดยประธานกลุ่มและสมาชิกทุกคนในกลุ่มสามารถวางแผนและแสดงความคิดเห็น
ได้ทุกคนในการทำกิจกรรมในแปลงผักและกิจกรรมอื่นๆ
- 2.2 การบริหารจัดการ โดยการแบ่งหน้าที่ของแต่ละท่านโดยมีเด็กนักเรียนร่วมด้วยโดยแบ่งการปลูกคนละชนิดตาม
ความถนัดของคุณครูและเด็กๆ หรือปลูกชนิดเดียวกันหมดเพื่อให้เพียงพอในการรับประทาน
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชีในครัวเรือน
 - บันทึกรายรับ-รายจ่ายประจำวัน บันทึกข้อมูลด้านอื่นๆในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีการปันผลให้เด็กๆ เป็นต้น
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัวเล็กๆ มีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผักและช่วยลดค่าใช้จ่ายและยังได้รับประทานผักที่ปลอดสารพิษอีกด้วย
 - ชุมชน ชุมชนมีอาชีพเสริมที่มั่นคงและมีผลผลิตที่มากขึ้นเพื่อจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้อีกทางหนึ่งให้กับชุมชน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ โรงเรียนบ้านป่าไม้สทกรณ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 ศูนย์
 - อื่นๆ เวลาที่มีประชุมนอกสถานที่ชุมชนเอาผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายได้ด้วย
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
 - ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จเช่น ผักบุ้ง ผักกวางตุ้ง ผักคะน้า บวมเหลี่ยม ต้นหอม ผักชี ถั่ว แตงกวา
 - ปัจจัยความสำเร็จ ชุมชนให้ความร่วมมือ และได้รับการสนับสนุนจากบ.สสส.สนับสนุนเรื่องเมล็ดพันธุ์ผัก
การจัดการอบรม และแจกจ่ายของใช้ในการเกษตร
 - ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ ผักบางชนิดไม่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศบ้านเรา
 - ปัญหา/อุปสรรค ปัญหาขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง ดินขาดการบำรุงและพื้นฟูดินแข็ง
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต อยากให้ช่วยสนับสนุนโครงการแบบนี้ตลอดไป
มีเมล็ดพันธุ์พืชและอุปกรณ์ทางการเกษตร จัดวิทยากรมาอบรมและให้ความรู้การทำปุ๋ยหมักเกษตรอินทรีย์

ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านโคกเพชร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกเพชร จำนวนสมาชิก 21 คน
- 1.2 ที่ตั้ง ม.14 ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นที่ราบตั้งอยู่ใกล้เขตชุมชน
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ ต้องการสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับเด็กและต้องการให้เด็ก ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ทานผักปลอดสารพิษ ให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องผักและให้ลงมือปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดตั้งโครงการปลูกผักโดยมีมูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.) สนับสนุนงบประมาณ

คุณครูจันทนา ทองทำกิจ

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน มีการประชุมวางแผนเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ รับฟังข้อเสนอแนะ ในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กและผู้ปกครอง ในการทำแปลงผักของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สอบถามความคิดเห็นของเด็กเกี่ยวกับผักที่ชื่นชอบและอยากรับประทาน
- 2.2 การบริหารจัดการ แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและประสานงาน
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน จัดเตรียมพื้นที่ในการปลูกผักโดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกเพชรปลูกผักในล้อยางยนต์ นำผลผลิตที่ได้มาใช้ในการประกอบอาหารให้เด็กรับประทาน และมีการส่งต่อให้ผู้ปกครองได้รับประทาน และมีการเชิญชวนให้ผู้ปกครองและชุมชนปลูกผักไว้รับประทานเองที่บ้าน

2.4 ผลการดำเนินงาน

- ผักที่ปลูกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกเพชรปลูกคือ พริก มะเขือเปราะ กวางตุ้ง ผักกาด ผักบุ้ง ผักสลัด มะละกอ ขิง ต้นหอม
 - ปัจจัยความสำเร็จ เด็กและครูให้ความร่วมมือเอาใจใส่ตั้งแต่กระบวนการผสมดินปลูกตลอดจนการดูแลรดน้ำ ใส่ปุ๋ยผักเป็นอย่างดี ผู้ปกครองให้ความสนใจในกิจกรรมปลูกผักของเด็ก ชุมชนให้ความร่วมมือและชื่นชมกิจกรรมของเด็กๆในศูนย์
 - ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ ผักบ้างชนิด เช่น พริก มะเขือเปราะ มีผลเน่า เกิดเชื้อรา
 - ปัญหา/อุปสรรค ปัญหาเชื้อราและ แมลงศัตรูพืช ทำให้ผลผลิตน้อยไม่เพียงพอในการนำมาทำอาหารให้เด็กในศูนย์
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต อยากให้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชและอุปกรณ์ทางการเกษตร จัดวิทยากรมาอบรมและให้ความรู้การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และการกำจัดศัตรูพืช

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองหิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองหิน จำนวนสมาชิก ครู 3 คน นักเรียน 35 คน
- 1.2 ที่ตั้ง บ้านคลองหิน หมู่ 4 ต.ลำน้ำรอง อ.โนนดินแดง จ.บุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม กว้างขวาง ปลอดภัย
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ
(สนับสนุนโดยสสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ อยากรู้ให้เด็กได้ทานผักที่ปลอดภัยได้รู้จักการปลูกผัก ดูแลผัก

นางเสมอ เยี่ยมรัมย์

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน รายละเอียดให้ผู้ปกครองเด็กทราบเกี่ยวกับที่มาของโครงการขอความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว
- 2.2 การบริหารจัดการ ให้ผู้ปกครองนำบุตรหลานปลูกผักในกระถางรถยนต์
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัวนำไปประกอบอาหารรับประทาน
 - ชุมชนจะส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อสร้างรายได้แก่สมาชิกต่อไป
 - การแปรรูปปฏิบัติการแปรรูปพืชผักสวนครัว เพื่อประกอบอาหาร
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
 - ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จแปลงผักสวนครัว และดอกไม้
 - ปัจจัยความสำเร็จผู้ปกครอง , คุณครู , เด็ก , ผู้นำชุมชน
 - ปัญหา/อุปสรรคเด็กเล็ก ปฏิบัติเองไม่ได้

คุณครูกาวิณ อ้นษา

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

2.1 การประชุมวางแผน มีการประชุมวางแผนเพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ...เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ ในการทำกิจกรรมและการจัดทำแปลงผักของโครงการ โดยให้เด็กที่เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับผักที่อยากรับประทานและผักที่อยากปลูก

2.2 การบริหารจัดการ แต่งตั้งครูผู้รับผิดชอบโครงการ เพื่อทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและประสานงาน

2.3 การดำเนินงานตามแผน จัดเตรียมแปลงสาธิต ปลูกผักในแปลงสาธิตของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการเตรียมแปลงกานหวานเม็ดผัก. พร้อมกับดูแลรดน้ำพรวนดิน. ผลผลิตที่ได้นำมาใช้ในการประกอบอาหารให้เด็กรับประทาน. บางส่วนส่งต่อให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนได้รับประทาน. มีการเชิญชวนให้ผู้ปกครองและชุมชนปลูกผักไว้รับประทานเองที่บ้าน

2.4 ผลการดำเนินงาน

- ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ มีดังนี้ ผักบุ้ง. มะเขือ. กวางตุ้ง. ผักชี
- ปัจจัยความสำเร็จ เด็กและครูให้ความร่วมมือเอาใจใส่ดูแลรดน้ำพรวนดิน. ใส่ปุ๋ยแปลงผักเป็นอย่างดี. ผู้ปกครองให้ความสำคัญในกิจกรรมปลูกผักของเด็กและเมื่อมาส่งเด็กที่ศูนย์. ผู้ปกครองได้ช่วยรดน้ำและดูแลแปลงผักร่วมกับเด็ก. ชุมชนให้ความชื่นชมวิถีชีวิตของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ ผักกวางตุ้ง. เนื่องจากมีแมลงศัตรูพืช
- ปัญหา/อุปสรรค ปัญหาแมลงศัตรูพืช. ทำให้ได้ผลผลิตค่อนข้างน้อย

2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต. อยากให้จัดวิทยากรมาอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ. การทำปุ๋ยหมัก. และสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ชื่อกลุ่ม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเสม็ด...จำนวนสมาชิก..25..คน

1.2 ที่ตั้ง 144.ม.15..ตำบลลำนางรอง...อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นที่ราบตั้งอยู่กลางชุมชน

1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีชีวิตริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ.(สนับสนุนโดย สสส.)

1.4 ที่มาของโครงการ ต้องการสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับเด็กและต้องการให้เด็กๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ทานผักปลอดสารพิษ. โดยจัดตั้งโครงการปลูกผักโดยมีมูลนิธิสร้างเสริมวิถีชีวิตริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม ชุมชนม. 7 บ้านป่าไม้สहरณ์ จำนวนสมาชิก 10 คน
- 1.2 ที่ตั้ง 110 ม.7 ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม พื้นที่ทำการเกษตรติดกับคลองมะนาว และอยู่กลางหมู่บ้าน
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ ต้องการให้เด็กฯและคนในชุมชนได้ทานผักที่ปลอดภัย จึงได้มีการตั้งกลุ่มขึ้นมาเพื่อปลูกผักและเลี้ยงสัตว์

นางสาวอัมพร ทดกลาง

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน นัดประชุมโดยประธานกลุ่ม และสมาชิกทั้งกลุ่ม สมาชิกสามารถวางแผนและแสดงความคิดเห็นได้ทุกคน ในการทำกิจกรรมในแปลงผักและกิจกรรมอื่นๆ
- 2.2 การบริหารจัดการ มีการแบ่งหน้าที่ของแต่ละฝ่ายโดยการแบ่งการปลูกผักที่แตกต่างชนิดกันไปและความถนัดของสมาชิกแต่ละคนหรือปลูกชนิดเดียวกันเพื่อส่งไปยังสหกรณ์โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลลำนางรอง
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชีในครัวเรือน บัญชีที่จัดทำเป็นส่วนกลางของชุมชน มีการทำบัญชีรายได้ รายจ่าย รายรับ และมีการปันผลให้สมาชิกในกลุ่มประจำปี
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัว มีรายได้เพิ่มจากการจำหน่ายผักและช่วยลดค่าใช้จ่ายและยังได้รับประทานผักที่ปลอดภัยอีกด้วย
 - ชุมชน ชุมชนมีอาชีพเสริมที่มั่นคงและมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเพื่อจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้อีกทางหนึ่งให้กับชุมชน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ โรงเรียนบ้านป่าไม้สहरณ์ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 ศูนย์
 - การแปรรูป มีการแปรรูปน้ำเสาวรสมะมีน้ำพริกตาแดงและน้ำพริกปลาแห้งจำหน่าย การทำกล้วยฉาบ
 - อื่นๆ เวลาที่ประชุมนอกสถานที่ชุมชนเอาผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายได้ด้วย

2.4 ผลการดำเนินงาน

- ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จเช่น ผักบุ้ง ผักกวางตุ้ง ผักคะน้า บวมเหลี่ยม ต้นหอม ผักชี ถั่วแดงกวา
- ปัจจัยความสำเร็จ ชุมชนให้ความร่วมมือ และได้รับการสนับสนุนจากงบ สสส. สนับสนุนเรื่องเมล็ดพันธุ์ผัก การจัดการอบรม และแจกจ่ายของใช้ในการเกษตร
- ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ ผักบางชนิดไม่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศบ้านเรา
- ปัญหา/อุปสรรค ปัญหาขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง ดินขาดการบำรุงและพื้นฟูดินแข็ง

2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต อยากให้ช่วยสนับสนุนโครงการแบบนี้อย่างเต็มที่ มีงบสนับสนุน มีเมล็ดพันธุ์พืชและอุปกรณ์ทางการเกษตร จัดวิทยากรมาอบรมและให้ความรู้การทำปุ๋ยหมักเกษตรอินทรีย์

นางวันเพ็ญ กระแสรัมย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม เกษตรพอเพียงหมู่ที่ 11 จำนวนสมาชิก 15 คน
- 1.2 ที่ตั้ง ชุมชนหมู่ที่ 11 ตำบลลำนางรอง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม เป็นชุมชนเกษตรกรรม พื้นที่เหมาะสมในการทำการเกษตร
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ เป็นชุมชนเครือข่ายโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน เพื่อส่งเสริมอาหารปลอดภัยในชุมชนและโรงเรียน

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน ประชุมวางแผนงานกิจกรรมต่างๆในกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจในแผนงาน การจัดการตามกระบวนการต่างๆ
- 2.2 การบริหารจัดการ ได้รับพันธุ์ปลาดุก อาหาร วัสดุในการปรับปรุงดิน และพันธุ์ผัก จากมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทยและโรงเรียนบ้านป่าไม้สทกรณ์ ได้ดำเนินการปล่อยปลาลงกระชังบก จัดกลุ่มดูแลปลาดุก ทำการผสมดินและปลูกผักสวนครัว
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชีในครัวเรือน ยังไม่มีการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในกิจกรรมงานเกษตร
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครั้ว. ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อรับประทานเองในครอบครั้ว เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในครั้วเรือน
 - ชุมชน. ชุมชนได้รับรู้และแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการบริโภคผักปลอดสารพิษ
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
 - ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ. มีผักปลอดสารพิษไว้บริโภคในครั้วเรือน. ถ้ามีปริมาณมากจะนำไปจำหน่ายให้กับโรงเรียนในโครงการอาหารกลางวันโดยผ่านสหกรณ์โรงเรียน. เพื่อนำไปประกอบเป็นอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน
 - ปัจจัยความสำเร็จ. ได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน ชุมชน ครอบครั้ว ทำให้สมาชิกกลุ่มเกษตรพอเพียงหมู่ที่ 11 มีกำลังใจในการทำกิจกรรมต่างๆให้สำเร็จได้. ก่อให้เกิดความสามัคคี. ความร่วมมือในกลุ่ม
 - ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ. การปลูกผักในช่วงหน้าแล้ง จะประสบปัญหาสภาพดินและน้ำไม่เพียงพอ
 - ปัญหา/อุปสรรค. เรื่องน้ำในการใช้รดผัก. ไม่เพียงพอเท่าที่ควร
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้อย่างช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต ทางกลุ่มต้องการการสนับสนุนระบบน้ำ. เพื่อให้เพียงพอในการทำการเกษตรของกลุ่ม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม กลุ่มปลูกผักปลอดภัยบ้านคลองหิน จำนวนสมาชิก 20 คน
- 1.2 ที่ตั้ง บ้านคลองหิน หมู่ 4 ตำบลนางรอง อำเภอโนนดินแดง
ลักษณะสภาพแวดล้อม มีพื้นที่บริเวณทำการปลูกผักจำนวน 1 ไร่ มีแหล่งน้ำ
เพียงพอต่อการทำการเกษตร
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ จากโรงเรียนบ้านป่าไม้สหกรณ์ได้ดำเนินโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและ
โภชนาการในโรงเรียนและชุมชนกิจกรรมหน่วยจัดการผลผลิตเกษตรปลอดภัยสู่โรงเรียนและชุมชนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์

นางสาวสมศรี ภัทร

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

- 2.1 การประชุมวางแผน ประชุมสมาชิกแกนนำเพื่อชี้แจงโครงการและวางแผนขั้นตอนการ ดำเนินกิจกรรมของโครงการ
- 2.2 การบริหารจัดการ - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน - - แบ่งพื้นที่ในการทำการเกษตรเป็นแต่ละคน
- จัดทำบันทึกรายรับรายจ่ายของแต่ละครัวเรือน
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน
 - การจัดทำบัญชีชุมชน มีการบันทึกรายรับ-รายจ่ายในการดำเนินกิจกรรมทุกครั้งที่มีการรับจ่ายและรายงานประธาน
กลุ่มทราบเดือนละครั้ง
 - การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัว นำผักที่เหลือจากการจำหน่ายแบ่งให้สมาชิกในกลุ่มไปรับประทานและขยายผลให้มีการปลูก
ผักที่บ้านเพื่อช่วยลดรายจ่ายในครอบครัว
 - ชุมชน นำผักจำหน่ายให้กับชุมชน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ นำผักจำหน่ายให้กับสหกรณ์โรงเรียนเพื่อเข้าโรงครัวในการประกอบ อาหารกลางวัน
 - การแปรรูป นำผักที่เหลือจากการจำหน่ายมาแปรรูป
- 2.4 ผลการดำเนินงาน
 - ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ครัวเรือนได้ปลูกผักด้วยตนเองและได้รับประทานผักที่ปลอดภัย
 - ปัจจัยความสำเร็จ การร่วมมือจากทุกฝ่าย
 - ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ ด้านการประมง ได้แก่การเลี้ยงปลาตกเลี้ยงแล้วขาดทุน
 - ปัญหา/อุปสรรค ครัวเรือนยังขาดทักษะในการทำงานและขาดงบประมาณที่ต่อเนื่อง
- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต เป็นโครงการที่ดีและอยากได้งบประมาณ
สนับสนุนมากกว่านี้ อนาคตอยากทำการเกษตรครบวงจรและอยากมีการอบรมด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์เพื่อเพิ่ม
ทักษะความรู้แก่สมาชิก

กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่ 10 บ้านทรัพย์สมบูรณ์

นายจรัส บุญหนัก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม บ้านทรัพย์สมบูรณ์ จำนวนสมาชิก 120 คน
- 1.2 ที่ตั้ง บ้านชัยสมบูรณ์ หมู่ 10 ตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
ลักษณะสภาพแวดล้อม ติดคลองระบายน้ำ
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ อยากกินผักที่ปลอดภัยเพราะญาติพี่น้องและคนในชุมชนตายเพราะสารพิษ

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

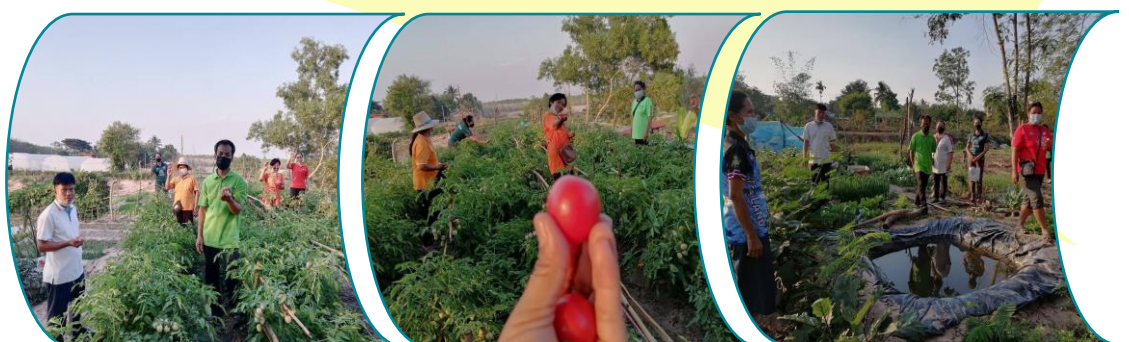
- 2.1 การประชุมวางแผน มีการประชุม แต่งตั้งคณะกรรมการ
- 2.2 การบริหารจัดการ แบ่งกลุ่ม 12 กลุ่ม แบ่งพื้นที่รับผิดชอบแต่ละกลุ่ม
- 2.3 การดำเนินงานตามแผน

- การจัดทำบัญชีในครัวเรือน มีการทำบัญชีการกินผัก
- การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ครอบครัวยังได้รับประทานผักที่ปลอดภัย
 - ชุมชนได้รับประทานผักที่ปลอดภัย แบ่งขายในชุมชน
บริจาคในงานต่างๆในชุมชน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ บริจาคในงานต่างๆในชุมชน
 - การแปรรูป ผักดอง

2.4 ผลการดำเนินงาน

- ผลผลิตที่ทำแล้วสำเร็จ ผักชนิดต่างๆ
- ปัจจัยความสำเร็จ ความสามัคคี มีความรับผิดชอบ
- ผลผลิตที่ทำแล้วไม่สำเร็จ ผักบางชนิดเจริญเติบโตไม่สมบูรณ์
- ปัญหา/อุปสรรค แมลงชนิดต่าง ๆ

- 2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต
อยากให้มีหน่วยงานมาให้ความรู้และมีเงินมาสนับสนุน

นางมยุรี จินรัมย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ชื่อกลุ่ม บ้านคลองโป่ง หมู่ที่ 5 จำนวนสมาชิก 12 คน
- 1.2 ที่ตั้ง บ้านคลองโป่ง หมู่ที่ 5 ต.ลำนางรอน อ.โนนดินแดง
ลักษณะสภาพแวดล้อม อยู่ติดชายเขา มีน้ำเพียงพอต่อการเกษตร มีบรรยากาศร่มรื่น
- 1.3 หน่วยงานที่สนับสนุน มูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.)
- 1.4 ที่มาของโครงการ ด้วยในชุมชนมีพื้นที่ว่าง ใกล้เคียงแหล่งน้ำเหมาะแก่การปลูกผัก จึงอยากหารายได้เสริมจากสิ่งที่มี ที่สามารถทำได้ ง่าย และเห็นผล รวมถึงเหมาะกับสภาพแวดล้อมของชุมชน

ส่วนที่ 2 หัวข้อการสัมภาษณ์

2.1 การประชุมวางแผน บ้านคลองโป่ง หมู่ที่ 5 มีการประชุมประจำเดือนเพื่อชี้แจงเรื่องต่าง ๆ และมีการประชุมกลุ่มในเกษตรของชุมชน ทั้งนี้มีการปรึกษากันในเรื่องที่ต้องทำ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ด้วย Line กลุ่มของชุมชน

2.2 การบริหารจัดการ แต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มสมาชิกกลุ่มและมีผู้ใหญ่บ้านสนับสนุนช่วยเหลือ ทำให้การบริหารจัดการนั้นเป็นเรื่องที่สะดวก

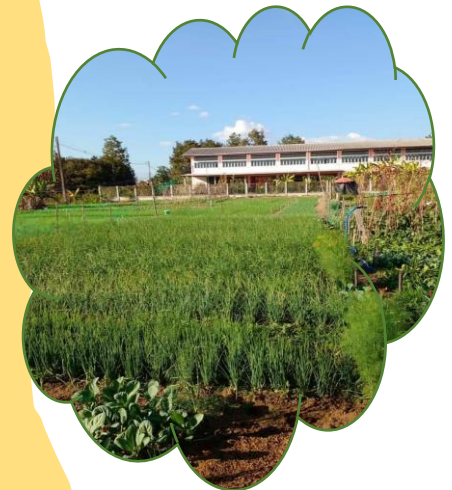
2.3 การดำเนินงานตามแผน

- การจัดทำบัญชีชุมชน เพื่อให้ทราบถึงรายรับ รายจ่าย ทำเพื่อใช้ในการประกอบอาหารและเพื่อจำหน่าย
- การส่งต่อผลผลิตที่ได้
 - ชุมชน มีการขายหรือแลกเปลี่ยนในชุมชน
 - โรงเรียน/หน่วยงานต่างๆ นำส่งต่อที่โรงเรียนบ้านคลองโป่ง โดยทางโรงเรียนจะนำผักไปทำอาหารกลางวันทำให้ในโรงเรียนได้รับประทานผักที่ปลอดภัย
 - การแปรรูป น้ำเสาวรส ผักดอง กลั้วฉาบ

2.4 ผลการดำเนินงาน

จากที่บ้านคลองโป่งได้ทำการเกษตรในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีผักปลอดภัยเพื่อใช้ในการประกอบอาหาร ฟังตนเองได้ ทำกินอย่างปลอดภัย และพอมีมากก็แบ่งขายทำให้มีรายได้เสริม และยังแบ่งปันเพื่อนบ้าน ทำให้ชาวบ้านมีความสุขทุกครัวเรือน

2.5 ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่อยากให้ช่วยเหลือเพิ่มเติม/การวางแผนในอนาคต อยากให้มีการติดตามสอดส่องดูแลและสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการลงทุนอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่ 13 บ้านเขากระเจียว

นางมยุรี จินรัมย์

ข้อมูลทั่วไป

บ้านเขากระเจียว หมู่ที่ 13 ตำบลลำนางรองอำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ รหัสไปรษณีย์ 31260 มีจำนวนสมาชิกในหมู่บ้านทั้งหมด 666 คน ภาษาท้องถิ่น ภาษาอีสาน ทำเลที่ตั้ง อยู่ติดชายเขา มีบรรยากาศสดชื่น มีความสามัคคีในหมู่คณะ ยามมีงานก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ในใจเรามีความพอเพียง เคียงคู่สามัคคี ดีต่อใจ”

ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในรับการสนับสนุนจากมูลนิธิสร้างเสริมวิถีบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (สนับสนุนโดย สสส.)

ด้วยในแต่ละครัวเรือนมีพื้นที่ว่าง เหมาะแก่การปลูกผักสวนครัว จึงอยากหารายได้เสริมจากสิ่งที่มี ที่สามารถทำได้ ทำง่าย และเห็นผล รวมถึงเหมาะกับสภาพแวดล้อมของครัวเรือน

รายละเอียดเพิ่มเติม

บ้านเขากระเจียว หมู่ที่ 13 จะมีการประชุมประจำเดือนเพื่อชี้แจงเรื่องต่าง ๆ และมีการประชุมกลุ่มทำงานในบางครั้งเมื่อมีกิจกรรมที่ต้องทำเร่งด่วน ทั้งนี้มีการปรึกษากันในเรื่องที่ต้องทำ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ด้วย Line ได้

มีหัวหน้ากลุ่มกิจกรรมและผู้ใหญ่บ้านคอยบริหารจัดการ รวมถึงชาวบ้านมีความสามัคคี ช่วยเหลือกัน ทำให้การบริหารจัดการนั้นเป็นเรื่องที่สะดวก ชุมชนเข้มแข็ง และจะมีคณะกรรมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายในบางกิจกรรมที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงมีบางครัวเรือนที่ทำบัญชีไว้เอง เพื่อศึกษาการขาดทุนกำไรที่ได้จากการประกอบกิจการต่าง ๆ ทั้งนี้บ้านเขากระเจียว “ทำเพื่อกิน ทำเพื่อแบ่ง ทำเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

ผลผลิตในชุมชนเขากระเจียว จะมีดังต่อไปนี้ ผักสวนครัว เสาวรส ยางพารา ฝรั่ง มะม่วง กล้วย ไข่ไก่ ปลาช่อน กบ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละครัวเรือนที่มีความพร้อมในการประกอบกิจการต่างๆเป็นของตนเอง อาชีพส่วนใหญ่ในชุมชนคือ เกษตรกร และรับจ้างทั่วไป ทำให้มีเวลาร่วมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ในชุมชนมีโรงเรียนบ้านคลองโป่ง เป็นสถานศึกษาที่มีการรับต่องานด้านการเกษตรเป็นอย่างดี มีการสอนให้นักเรียนปลูกผักสวนครัว เลี้ยงปลา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เน้นไปที่ตัวนักเรียน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้ปกครองของตนเองได้

จากที่มีผู้สนับสนุนเข้ามาดูแลแบ่งปันความรู้ งบประมาณ รวมถึงแนวทางการทำการเกษตร ทำให้ชุมชนบ้านเขากระเจียวทำการเกษตรได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้คนในชุมชนมีอาชีพหลักและอาชีพเสริม ที่ไม่ต้องไปพึ่งใคร ได้พึ่งตนเอง เป็นนายตนเอง ทำกินอย่างมีความสุข และผลผลิตที่ได้ไม่เพียงทานเอง ขายเอง แต่ยังแบ่งกันกันในชุมชน ทำให้ชาวบ้านมีความสุขทุกครัวเรือน

ส่วนที่ 5 บทสรุป

5.1 สภาพปัญหา

จากผลการดำเนินกิจกรรมโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน สภาพปัญหาที่พบในการดำเนินกิจกรรมโดยรวมมีดังนี้

1. งบประมาณในการเนนกิจกรรม
2. ทางกลุ่มเครือข่ายบางเครือข่ายยังขาดระบบน้ำ ในการดำเนินกิจกรรม ทำให้ไม่มีน้ำในการนำมาใช้รดน้ำผัก และน้ำไม่เพียงพอ
3. นักเรียนกลุ่มชั้นประถมศึกษาที่ยังเล็กยังขาดทักษะในการใช้อุปกรณ์การเกษตร ขาดความรู้ ความชำนาญ ขาดความระมัดระวังในการทำงาน ทำงานได้ล่าช้าผลผลิตที่ได้ไม่ดีเท่าที่ควร
4. ทุนในการประกอบการเลี้ยงปลานั้นไม่เพียงพอ ค่าอาหารปลาค่อนข้างแพง
5. ปริมาณน้ำฝน ในช่วงฤดูผลที่มากเกิดไปทำให้เกิดปัญหาเชื้อรา/โรค แมลง ปัญหารากเน่า พื้นที่บางพื้นที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกผักในบางฤดูเช่น พื้นที่ลุ่มต่ำ น้ำท่วมขัง หรือปัญหาเรื่องน้ำในฤดูแล้งเนื่องจากสระน้ำถูกใช้ทั้งโรงเรียน และชุมชนทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ
6. อุปกรณ์ในการทำแปลงและบวรคผัก ไม่เพียงพอเท่าที่ควร
7. ดินขาดการบำรุงและฟื้นฟูดินแข็ง ขาดกระบวนการรักษาและบำรุงดิน
8. ปัญหาขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง แมลงศัตรูพืชทำให้ผลผลิตบางอย่างไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. อยากให้มีการอบรมของกลุ่มเยาวชน เพื่อให้เยาวชนสนใจในการเกษตรมากขึ้น
2. อยากให้มีการติดตาม สอดส่อง ดูแล และสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่อไป
3. อยากให้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินกิจกรรม และมีเงินมาสนับสนุนกิจกรรมให้มากขึ้น
4. อยากให้ช่วยสนับสนุนโครงการแบบนี้ต่อไป
5. จัดวิทยากรมาอบรมและให้ความรู้การทำปุ๋ยหมักเกษตรอินทรีย์ การรักษาหน้าดิน
6. อยากให้มีการวางแผนการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร

7. อยากรให้มีการสนับสนุนด้านอุปกรณ์ทางการเกษตรวัสดุให้เพียงพอ
8. อยากรให้โครงการนี้มีการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้มีผลผลิตมีอย่างเพียงพอสำหรับในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ ที่ตนเองได้รับและยังเป็นการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ในเศรษฐกิจพอเพียง
9. อยากรให้ สสส.สนับสนุนงบประมาณและกระจายให้ทุกโรงเรียนที่ให้ความสนใจในโครงการนี้
10. ควรมีการวางแผนการจัดหา จัดซื้ออุปกรณ์เพื่อทางการเกษตรให้เพียงพอ

5.3 แนวทางในการดำเนินงานครั้งต่อไป

แนวทางในการดำเนินโครงการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชนในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ดำเนินกิจกรรมโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง และมีการขยายเครือข่ายเพิ่มให้ครอบคลุมในพื้นที่เพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้
2. สสส. ต้องให้สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอและกระจายให้ทุกโรงเรียนที่ให้ความสนใจในโครงการนี้
3. มีการวางแผนดำเนินการจัดการอบรมให้กับโรงเรียนเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ
4. มีการจัดวิทยากรที่มีความรู้มาให้ความรู้ในทุกสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม
5. ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงกิจกรรมให้มีการพัฒนาและครอบคลุมในกิจกรรมทุกด้าน

ภาคผนวก

โครงการ 3x3 วิถีชีวิตพอเพียง

ปลอเลี้ยงปลา

เล้าไก่ไข่

ปลูกพืชผักสวนครัว

ป้ายโครงการ

แผนภาพเครือข่ายการขับเคลื่อนระบบคุณภาพอาหารและโภชนาการในโรงเรียนและชุมชน
อำเภอโนนดินแดง

แผนภาพศูนย์ประสานงานโครงการ

ภาพกิจกรรมตลาดนัดสีเขียว

ภาพกิจกรรมโรงเรียนบ้านหนองกตะแบงสามัคคี

ภาพกิจกรรมโรงเรียนบ้านสัมป่อย

ภาพกิจกรรมโรงเรียนคลองหิน

ภาพกิจกรรมโรงเรียนบ้านน้อยสะแกวน

ภาพกิจกรรมโรงเรียนบ้านซั้บคะนิง

ภาพกิจกรรมโรงเรียนบ้านคลองโป่ง

ภาพกิจกรรมโรงเรียนบ้านหนองหมี

ภาพกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองโป่ง

ภาพกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลำนางรอง

ภาพกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าไม้สทกรณ

ภาพกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองหิน

ภาพกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองเสม็ด

ภาพกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่ 7 บ้านป่าไม้สหกรณ์

ภาพกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่ 11 บ้านป่าไม้สทกรณ์

ภาพกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่ 4 บ้านคลองหิน

ภาพกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่ 10 บ้านทรัพย์สมบูรณ์

ภาพกิจกรรมกลุ่มเกษตรกรชุมชนหมู่ 5 บ้านคลองโป่ง

